

DOLENJSKI LIST

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OKRAJEV NOVEMESTA

Lastnika in izdajatelja: Okrajna odbora SZDL Novo mesto in Kočevje. — Izhaja vsak petek. Posamezna številka 10 din. Letna naročnina 480 din, polletna 240 din, četrletna 120 din; plačljiva je vnaprej. Za inozemstvo 900 din ali 3 ameriške dolari. — Tekoči račun pri Mestni hranilnici v Novem mestu, štev. 616-H-T-24.

Stev. 47-48 (298-299) Leto VI
NOVO MESTO, 25. NOVEMBRA 1955

Urejuje uredniški odbor. Odgovorni urednik Tone Gošnik. Naslov uredništva in uprave: Novo mesto, Cesta komandanta Staneta 25. Poštni predel: Novo mesto 33. Telefon uredništva in uprave št. 127. Rokopisov ne vracamo. Tiski Časopisno založniško podjetje »Slov. poročevalcev« v Ljubljani. Za tisk odgovarja Franc Plevlje.

Pod zastavo svobode in socializma

Praznično in veselo je v družini, ko ta ali oni član slavi svoj rojstni dan. Kajti rojstni dan je v življenju lep spominski jubilej in važen mejnik. Kajti praznično in veselo je šele v veliki družini naših narodov, ko 29. novembra proslavijo in častijo svoj rojstni dan — rojstni dan nove Jugoslavije, svoje demokratične, socialistične države.

Res, nova Jugoslavija ni nastala šele 29. novembra 1943. Rodila se je že s prvim strelom partizanske puške usodenega leta 1941, ki je naznani upor proti fašističnim zavojevalcem in revolucionarjem, ki naj do kraja pomete s starim, zatiralskim, krivčnim, kapitalističnim družbenim režimom, z nazadnjštvom, z zaostrostjo. Ta prvi strel je sprostil v globinah potlačenih duš in srčnih, odštevalnih vobar, ki je pregnal mrakobo in razjasnil ozračje, prebudil zavest in moč ljudskih množic. Kljice nove Jugoslavije pa so vsklice v brtele že davno prej, razpredale korenine čedalje širše, navzite krvavemu začrtanju takratnih oblastnikov in njihovih žandarjev, navzite vsem glavnjačam in pregaganjanju. Veliki, plemeniti sinovi našega naroda, plameni pre proletariata in v jarmu trpečih delovnih ljudi, so sejali med ljudstvom Jugoslavije seme novega časa, seme svobode, socialistizma, bratstva naših narodov, seme zmage. Pod čvrsto, žrtvijočo se voljo, pod budnim očesom Komunistične partije je to seme padalo v plodne, s trpljenjem, pa tudi s krvjo prepojene braze in zorelo za veliko dneve. Naši narodi, naše množice so

bili zato pripravljeni, ko je napočil čas. Gnila skorumpirana barka nekdanjih oblastnikov, zatiralcev in izjemalcev ljudstva, je v viharju upora in revolucije potonila ko kamen v načeljobje dno, vstal je pa na red s svojimi voditelji, zgrabil za puško, razvil in povzgnil zastavo borbe, se zgrnil okrog Partije, okrog Tita, se strnil v vseljudsko, nemagljivo Osvobodilno fronto. Zastava borbe, ki je zaplapala leta 1941, ni bila na napoved boja proti okupatorju, ne le znamenje boja za nacionalno in socialne

ji je začelo vladati ljudstvo po svojih izvoljenih predstavnikih. Zato upravičeno slavimo ta zgodovinski datum kot rojstvo nove Jugoslavije in II. zasedanje AVNOJ v Jajcu, ki je ustanovilo novo državo, kot največje dejanje naše osvobodilne borcev in revolucionarjev. Posled v borbi s tujimi in domačimi okupatorji niso bile le partizanske enote, ne le Osvobodilna fronta — poslej se je borila nova država in partizanstvo je postalo organizirana vojska armada. In narodi nove Jugoslavije so začutili, da se bliža

oblike politične in družbene ureditve, temveč so množice korjenito spremenili, tudi nekdanja misijenja in poimovanja. Kakor da tudi čas nov v svetu. Ta leta so odpavila staro načelo in čedalje vidnejši in popolnejši postaja preorjeni lik državljanja nove Jugoslavije, izhajajoč v temeljec na volji ljudstva, kot je socialistizem nove Jugoslavije.

Ugled, ki ga naša država skupaj s svojim voditeljem Titom uživa v mednarodni politiki in v svetu sploh, je velik spričevalo in priznanje novi Jugoslaviji, obenem pa krepka zavrnitev vseh domačih nergačev, ki nočajo uvideti, da vsega ni mogoče storiti in doseči čez noč, in da je treba pri delu za skupno blaginjo tudi krepko poprijeti, in za marsikaj se potpreti. In zapomniti si je treba, da marsikater narod, v boljših pogojih in v daljšem časovnem razdobju ni uspel doseči to, kar smo mi na razvilaščih dosegli in zgradili v bore desetih letih.

29. november, rojstvo nove Jugoslavije, Dan republike, je velik, je slaven praznik vse družine jugoslovenskih narodov. Tudi naša Dolenjska, se tega zaveda in njeni ljudstvo ga dostojno proslavlja. Tudi Dolenjski ni bil lahko v teh desetih letih po osvoboditvi, ko je vstajala ne samo iz pustošenje druge svetovne vojne, temveč tudi iz svoje žalostne zaostrosti. Toda na hvalo njenim prebivalcem, ki so prizadeleni in z razumevanjem podpirali svojo ljudsko oblast in sodelovali z njo, sedaj lahko tudi Dolenjska ponosno pokaže svoje spremenjeno lice, svoj politični, gospodarski in kulturni napredek. Dolenjsko ljudstvo še v marsičem orje ledino, še bije boj za divje in rast, toda temelji, ki so deseti postavljeni, so čvrsti, da edajajo vrednost. Deset let uspehi na vseh področjih ji zanjajo delo in trud, obenem pa so najboljše jamstvo za nove uspehe, za blaginjo in srečo prebivalcev tega prelepega dela naše nove domovine. Rojstvo nove Jugoslavije pred 12 leti je pomnilo že tudi kasnejše preorjenje Dolenjske in njenega človeka. Deset let svobode in socialistizma je dalo Dolenjski novo podoblo in novo vsebino. Dolenjsko ljudstvo to ve, zato s častjo slavi Dan republike. Hkrati pa časti tudi spomin vseh, ki so za novo Jugoslavijo, s tem pa tudi za svobodo in napredek dolenjskega človeka prelili kri.

V Mirni peči bodo na Dan republike odprli novo postajo

Narodi Jugoslavije v desetem letu svobode še s posebnim veseljem in ljubezljivo misijo na slov venga TITA, voditelja, ki je s krepko in vlogo roko krmari mlado socialistično Jugoslavijo skozi vse težave in neurja zadnjih desetih let, povezan s svojim ljudstvom, kakor je ljudstvo povezano z njim. Ljudstvo, armada in Tito, to je skupni imenovalec za našo Jugoslavijo. Izredna gospodarska in obrambna moč naše države in zavidan ja vreden ugled, ki ga uživa v mednarodnem svetu, to so uspehi, ki smo jih dosegli v desetih letih svobode s tovarišem Titom na celu.

(Na sliki: Maršal Tito med ljudstvom na železniški postaji Dobova lani 7. septembra)

osvoboditev domovine — to je bila napoved boja vsemu staremu, napoved boja za popolno demokracijo jugoslovenskega ljudstva, za socialistizem, za dokončno in čisto svobodo delovnega človeka.

Ze 1941 je ljudstvo vzel oblast v roke, že takrat je ljudstvo samo postalo oblast in onesnočilo tiste, ki so mu doslej krogili tako žalostno usodo.

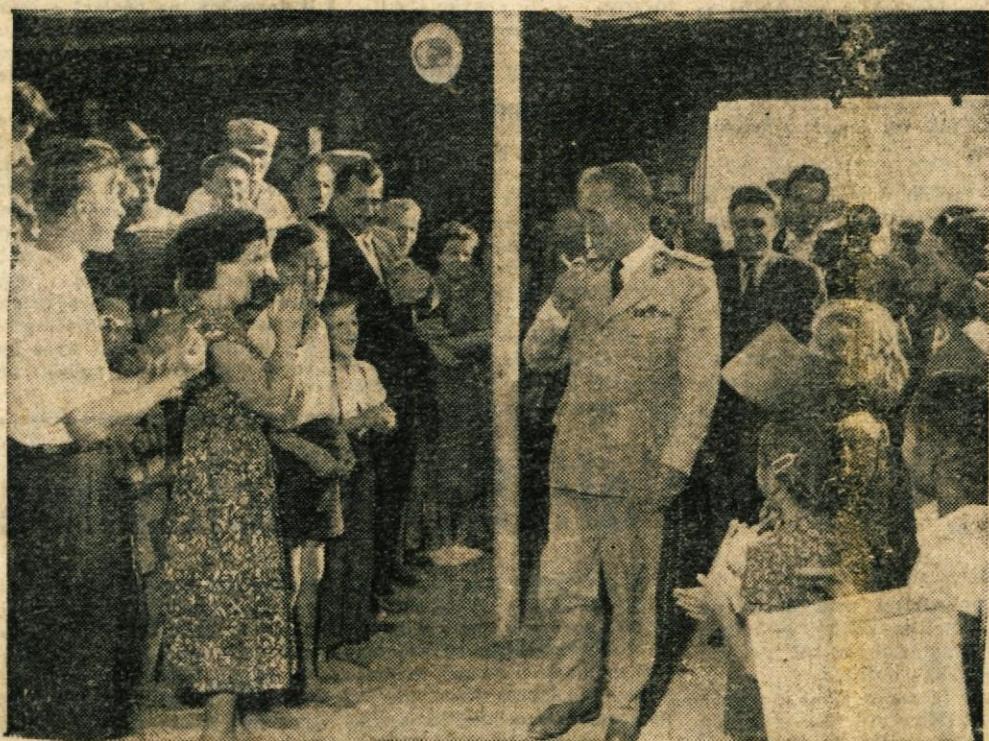
Toda 29. novembra 1943 je ta nova Jugoslavija dobila tudi svojo na zunaj pravno obliko kot demokratična država delovnega ljudstva. Takrat je tudi za mednarodni svet postala nova država, postala Nova Jugoslavija, ki

konec, da tej armadi sovražnik ne bo mogel dolgo kljubovati. Množice so dobile še močnejšo borbeno zavest, borba na bojni črtah in zaledju je postal še bolj zagrizena, zastave revolucije in svobode so se dvigale čedalje više. Nekoč teptani delavski razred skupaj z delovnimi množicami se je viharno, nezačrdo kot plaz bližal dnevni osvoboditve.

In ko je maja 1945 zasinal ta veliki dan, je prevzel naše narode nepopisan zanov in ponos. Saj se spominjam tistih velikih dni kot bi bili včeraj, čeprav je že poteklo deset let. Ljudstvo je vstalo v svobodo. Borbe, križne, žrtve, trpljenje — vso to ni bilo zmanj. Naši narodi so šli v ogenj, kot tisti pravljenci arabski ptič, potem pa planili kot nov Feniks na dan in zasigli v soncu svobode, ki je žarela nad potoki prelite krvi in solza.

Dvanajst let je od velikega 29. novembra v Jajcu, deset let, kar je naša Jugoslavija svobodna. In kakor je bila veličastna doba naše borbe, tako je veličastnih teh deset let življena nove Jugoslavije, teh deset let obnove in graditve socialistizma. Da, veličastno razdobje, in težko. Nova Jugoslavija je stala sredi ruševin in vojnega pustošenja in se sredi žalostne ekonomske dedične monarhije in protijudovskih režimov. Imela je skrite in očete sovražnike, doma in zunaj. Trile so jo gospodarske težave, prisel je še nesrečni informbiro. In vendar — pot nove Jugoslavije je šla nezvrdno naprej, kajti ta Jugoslavija ni monarh, ni ta ali režim, naša Jugoslavija je ljudstvo s svojimi voditelji. Ljudstvo je bojevalo boj obnovne in socialistične graditve, zato je tudi premagalo vse ovire in težave, ki so se porajale doma, globo za pretnje zunanjih sovražnikov, odporno proti vsem pritiskom raznih sil, ki so nas hoteli streti, in tudi upale, da bodo. Te sile so pozabile, da imamo budnega čuvanja — armado, in da ta armada ni samo neko vojaštvo, ampak da je to ljudska armada socialistične Jugoslavije, ki bo neprmagljivo branila ne le meje naša države, temveč tudi pridobitve naše ljudske revolucije.

To požrtvovanje, ta vnema množic, predanji svojim voditeljem, je rodila uspehe, ki so ob 10-letnici osvoboditve lahko ponos slehernega državljanu nove Jugoslavije. Nimamo same neve

Novo mesto za 29. november

Na predvečer Dneva republike, 28. novembra, bo ob 19. uri baklaža skozi Novo mesto, ki jo priredejo sindikati in Socialistična zveza delovnih ljudi s sedelevanjem vojaške godbe. Ob 20. uri zvečer bo v dvorani Doma ljudske prosvete slavnostna akademija, na kateri sodelujejo: orkester JLA, orkester in pevski zbor KD Dušan Jereb, pevski zbor državne gimnazije in recitarji gimnazije in KD Dušan Jereb.

V torek, 29. novembra bo ob pol 7. uri budnica Mestne godbe, ob pol desetih dopoldne pa bo na Glavnem trgu odprtje spominske plošče na Oblakovljihihi, v kateri je bila od jeseni 1941 do julija 1942 ilegalna tehnik in ilegalno stanovanje sekretarja okrožnega komiteja KPS. Ob 10. uri bo v I. nadstropju obnovljene stare gimnazije odprtja razstava dolenjskega periodičnega tiska, ki jo priredita kolektiv Studijske knjižnice »Mirana Jareca« in uredništvo Dolenjskega lista.

Danes 19.000 izvodov!

Tako hitro v odpremnen oddelku tiskarne tovarišice, ki dobitjo Dolenjski list. Prejšnji teden so ga odposlale 8380 izvodov, včeraj pa kar 19.000. Tokrat naj velja geslo V VSAKO HISU DOLENJSKI LIST!

Deseta obletnica socialističnega tiska in radia

»Tisk je sekretar družbe«
Honoré de Balzac

Tako je pred več kot sto leti definiral vloga tiska v ustvarjalne moči, ki ga je tudi utemeljitelj modernega delavskega gibanja pok. Karl Marx visoko cenil.

»Casopis je kolektivni organizator in propagator« — je dejal veliki Lenin. Kako važno in pomembno vlogo pripisuje tisk in radio voditelji jugoslovenskih narodov maršal Tito, dokazujejo njegove pogoste izjave o tisku, njegovu ustvarjalnemu praktičnemu novinarju, kakor tudi dejstvo, da je prevzel pokroviteljstvo nad proslavo desete obletnice Zveze novinarjev Jugoslavije.

Da, tisk je sekretar družbe in vedno več ali manj resničen odraz tega, kar se dogaja v njeni notranjosti. Je organizator in propagator. Njegovo misijo lepo dopoljuje izredno važen proizvod sodobne znanosti — radio. V sedanjem moderni dobi je položaj tak, da se človek tiskom in njegovo silno močjo seznaní že v rani mladosti. Obe ustanovi — tisk in radio ga spremljata, vplivata v veliki meri na njegovo vzgojo in mišljenje dobesedno skozi vse življenje.

Vsa osvobodilna gibanja na svetu, v prvi vrsti pa napredno delavske gibanje, je vedno silno mnogo žrtvovalo za to, da bi se mogla napredna misel širiti med ljudskimi množicami tudi s pomočjo tiska in radija. Izrazit in lep primer je naša narodnoosvobodilna borbba. Kljub težavam in nevarnostim, ki so včasih bile videti nepragljive, smo v času NOB tiskali ogromno množico časopisov, brošur, letakov in imeli svoje lastno radio postajo.

Seveda se pomena časopisov in radija ne zavedajo samo napredno gibanja na svetu. V vsaki kontrarevolucijski sovražne sile poskušajo, da najprej zasedejo pošte urade, tiskarne in radio postaje.

Tisk je vedno velika sila, toda šele v taki državi, kakršna je danes Jugoslavija, njegova pozitivna družbena vloga prihaja v polni meri do veljave. V naši deželi tisk in radio služi uresničevanju naprednih socialističnih idej, ljudstvu, bratstvu in enotnosti naših narodov, mednarodnemu delavskemu gibanju in kar je še prav posebno važno, stvari miru in prijateljstvu med vsemi narodi na svetu.

Tovarš Tito pogosto poudarja, da morata tisk in radio v socialistični deželi služiti resnicam. V tem je njegova silna moč in prednost pred državami s staro družbeno ureditvijo. V tej resnicam je tudi moč nove Jugoslavije.

Socialistična oblast nima prav nobenega vzroka, da bi zasirkala ljudstvo upogled v okritoča sodečne znanosti. Z vsemi silami se trudi, da bi ljudske množice dobiti čim bolj jasen pogled na mednarodno dogajanje in sile, ki usmerjajo človeštvo po poti miru in napredku. Naši voditelji govorijo ljudstvu resnico in zahtevajo, da spoštujejo resnico tudi tisk in radio. Tako se tudi s pomočjo tiska in radio vzgaja in nastaja nov družbeni izobraževanje.

Prav zato tisk in radio pri nas zaslubiha, da se ju delovno ljudje v polni meri poslužujejo in obe ustanovi podpirajo gospodarsko, pa tudi z nasveti in ustvarjalnimi sodelovanji. Nikoli ne smemo pozabiti, da je v taki državi, kakršna je sedaj naša, tisk v službi ljudstva, njegovo močno orožje, ki nam koristno služi v naših skupnih napravah, da bi dosegli višjo življensko in kulturno raven, pa tudi v boju proti nazadnjškim silam preteklosti. Nov svet gradimo s starimi ljudmi. V naših je že polno nazadnjških ostankov stare družbeni vzgoje. Nobena stvar na svetu pa ni tako težka, kot spremeniti miselnost ljudi. Ni dneva, da nam ostanki stare miselnosti ne bi škodovali. Kažejo se na vse morečne načine: v nepravilnem odnosu do ljudskega premoženja, razispornosti, nerazumevanju potreb skupnosti, po pojavih gospodarskega kriminala itd. Ta stara miselnost je mnogo kriva, da ne moremo takoj hitro napredovati, kakor bi nam bilo potrebno. Tudi ostanki premaganih razredov še živijo in se trudijo, da bi zavrlili naš napredek. Vsem našim zavednim državljanom sta tisk in radio lahko izredno uspešna opora v njihovem delu, če se ju v polni meri poslužujejo.

TOMO BREJC

Na vasi potrebujemo zdaj predvsem več socialistične gospodarske delavnosti

Poročali smo že, da je bila pred kratkim v Novem mestu skupna sejra okrajnega komiteja ZKS in predstava okrajnega odbora SZDL, na katere so razpravljali pospeševanje kmetijstva in dosledni socialistični preobrazbi vasi. Danes objavljamo nekatere glavne značilnosti iz poročila predsednika OZZ Viktorja Zupančiča in iz zaključkov tega važnega posvetja.

Osrednje vprašanje, ki nas v okviru celotnega gospodarstva izrazito agrarne Dolenjske najbolj zanimalo, je vsekakor tole: kako postaviti pravilne oblike dela v kmetijstvu, kako zagotoviti večje uspehe v njegovem napredku in povečati kmetijsko proizvodnjo, da bo koristila skupnosti in pomagala kmetu pri njegovem nadaljnjem razvoju.

Kočevski okraj, ki se upravlja in temenuje partizanski, bo tako kakor vedno doslej slavil rojstvo nove Jugoslavije s kulturnimi prireditvami in v splošnem veselju.

— em —

Vreme

ZA CAS OD 25. XI. DO 4. XII.
Približno do 26. nov. padavine z ohladitvijo: sneg tudi v nižinah. Zatem sprva suho in mrzlo vreme, zadnje dni novembra toplete in okrog 29. XI. nekaj padavin. Prve dni decembra suho in mlini vreme, od 3. decembra dalje nestalno s pogostim močnejšim deževjem in snegom.

Obiščite razstavo dolenjskega tiska

Ki bo odprta od 29. novembra do 11. decembra 1955 v I. nadstropju obnovljene stare gimnazije v Novem mestu. Razstavljeno bo dolenjski predvojni, partizanski in povojni periodični tisk. Razstava sta za Teden tiska in radija priredila Studijska knjižnica »Mirana Jareca« in »Dolenjski list«.

gnojil, strojev, orodja in pod., je koristil predvsem sebi in izboljševal zemljo ter dvigal proiz

Dr. Marjan Pavlič:

Nekaj značilnosti novega zakona o dedovanju

Krog oseb, ki imajo pravico do dedne zapuščine, s katerim zapustnik ne more oporočno razpolagati, takozvan nujni dedič, je nekoliko drugačen od kroga nujnih dedičev po predvsemih predpisih. Predvsem je ta krog razširjen še na začnce, razen tega pa, pod določenimi pogoji, tudi na brate v sestri, če so ti trajno nezmožni za delo in nimajo potrebnih gredstev za preživljavanje. Kot nujni dedič se upoštevajo tudi nezakonski otroci kot zapustniki potomci. Drugi zapustniki predniki razen staršev, t. j. zlasti babice in dedi, pa so izpadli iz kroga nujnih dedičev in so upoštevani le ob enakih pogojih kot zapustniki bratje in sestre.

Nujnim dedičem gre določeni del vasev stvari, vsake pravice, ki sestavljajo zapuščino. Venčar lahko oporočitelj doliči, da dobi nujni dedič svoj delež v določenih stvarah, pravica ali denaru. Na ta način lahko zapustnik prepreči razkosovanje zemljišč, kar je v današnjih prilikah posebno važno zato, ker je obseg kmetijskih zemljišč omejen.

Poudarek na ohranitvi rodbinske skupnosti je določilo, da dobijo preživel zakonec in zapustniki potomci, ki so živeli z zapustnikom v istem gospodinjstvu, gospodinske predmete, ki so namenjeni zadovoljitev njihovih sedanjih potreb, kot so pohištvo in kuhinjska oprema, če ne gre za stvari večje vrednosti. Take predmete dobijo povrh svojega dednega deleža in tudi ne dedujejo. Če gre za dediče, ki so živeli z zapustnikom v istem gospodinjstvu, pa niso zapustniki potomci ali zakonci, dobijo taki dediči gospodinske predmete namenjene za zadovoljitev vsakdanjih potreb, če jih zahtevajo, to pa le na račun svojega dednega deleža.

Načelo enakosti med dediči je posebej poudarjeno. Predvsem dobijajo dediči istega dednega dela in iste kategorije zapuščino po enakih delih. Moški in ženske so pri dedovanju enakopravni. Zaradi načela enakosti so dolžni praviloma vsi zakonci dediči vračani v svoj dedni delež vse, kar so na kaščen koli način dobili od zapustnika kot darilo, pa tudi volilo. Vendar pa zapustnik dediču lahko odpušča dolžnost vračanja, če s tem niso prikrasili nujni dedič oz. njihovi nujni dediči.

Zapustniki potomci, ki so ne vračajo v dedni delež stroški za preživljavanje in njegovo obvezno šolanje, pač pa se lahko vračajo izdatki, ki jih je imel zapustnik z nadaljnji nujnega šolanjem. Sodiče odloči glede na okoliščine, ali naj se ti izdatki vračajo in koliko, upoštevajo zlasti stroške za šolanje in usposobljev drugih dedičev za samostojno življenje.

Zapustniki potomci, ki so

živeli skupaj z zapustnikom in mu pomagali pri pridobivanju, imajo pravico zahtevati, da se jim iz zapuščine določi del, ki ustreza njihovemu prispevku k povečanju vrednosti zapustniškega premoženja. Končno ima dedič, ki je živel ali pridobil skupaj z zapustnikom, pravico zahtevati, naj se mu postavi posamezne premične ali nepremične stvari s tem, da izplača ostale dedice v denarju. Sodišče ugodji zahtevku, če narekuje tak način delitve upravljena potreba. Tako daje zakon sodišču določeno možnost, da pravilno razdeli dedičino med posamezne dediče pri upoštevanju okoliščin posameznega primera.

FIDEJOMISARIČNE SUBSTITUCIJE NI VEC

Takozvane fidejkomisarične substitucije, t. j. postavljive dedice svojemu dediču, ki je bila pri nas prej razširjena, novi zakon ne pozna več. Praksa zadnjih let je tako fidejkomisarično substitucijo odklanjala, ker je bil to očiten ostanek feodalizma, s katerim se omenjuje razpolaganje s premoženjem. Fidejkomisarične substitucije, ki so že bile odrejene v oporokah, napravljenih pred uveljavljivo zakona o dedovanju, niso veljavne in se steje, kot da jih ni (čl. 243). To pa seveda ne velja za primer, ko je bila zapuščinska obravnavna o zapustniku že končana in izdانا pravnomočna odločba o dedovanju.

Seveda pa lahko oporočitelj doliči v oporoki osebo, kateri gre dedičina, če določeni dedič umre pred njim, če se odpove dedičini ali če postane nevreden, da bi določil.

Zakon vsebuje tudi predpise glede pogodb o dosmrtnem preživljivanju, ki mora biti sestavljena v pisemni obliki in overjena po sodniku, kakor tudi določila o razvezki takih pogodb.

Kot razlog za razvezko pogode o dosmrtnem preživljivanju se upošteva, če se razmerje med preživljavcem in preživljencem toliko skali, da postane skupno življenje nezmožno, ali pa če druga stranka ne izpoljuje svojih obveznosti. Ce pa se po sklenitvi take pogode razmere toliko spremenijo, da postane

*
Pričeli so sestavljati kolekcijo novih spomladanskih vzorcev.

V bližnjem prihodnosti bodo začeli mešati volno z 10 odstotkom

Trgovsko podjetje »PREHRANA« Novo mesto

ČESTITA VSEM DRŽAVLJANOM FEDERATIVNE LJUDSKE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE, CENJENIM ODJEMALCEM IN POSLOVNIM PRIJATELJEM K DNEVU REPUBLIKE!

Na začetki imamo raznovrstno blago po nizkih cenah!

Ob 29. novembra - Dnevnu republiku - pošljemo tople pozdrave vsem odjemalcem, dobaviteljem in vsem delovnim kolektivom in jim želimo mnogo uspehov pri nadalnjem delu za izgradnjo naše socialistične domovine!

Odkupujemo vse vrste odpadnega materiala po najvišjih dnevnih cenah.

Delovni kolektiv podjetja „Odpad“ podjetje za promet z odpadki Ljubljana

Glavna odkupna postaja NOVO MESTO

Stanje veterinarske službe na Dolenjskem

Kako deluje veterinarska služba v našem okraju, kakšne težave ima in kakšne uspehe dosegla? Na sezone smo jih povzeli iz poročila okrajnega veterinarja dr. Karla Gomerja na seji OLO. Poročilo se nanaša na prejšnje področje novomeškega okraja.

VPRASANJE KADRA
Veterinarska služba v okraju opravlja 9 okrajskih veterinarjev, ki so razporejeni po rajonih. Dolžnosti rajonskega veterinarja so predvsem preprečevanje in zaturjanje kužnih in parazitarnih bolezni, zatiranje jalovosti in kontrola živil živalskega izvora; razen tega nakazuje probleme v živilovnji in jih pomaga reševati. Vsak okrajski veterinar seveda tudi zdravju živila in je dolžan sodelovati pri izobraževanju kmečkih ljudi.

Težave so z veterinarskim kadrom, kajti v okraju manjka še pet veterinarjev, tako v Žumberku, Sentjerneju, Mokronogu, okrepiti bi bilo treba veterinarsko službo v Novem mestu in nastaviti veterinarja v Vinici (Bela krajina). Da bi resnično pomagati kadra, je OLO začel stipendirati studente veterinarje. Tako sedaj stipendira pet

studentov, toda prvi od njih bo lahko stopil v službo šele v dveh-trih letih, ostali pa še kasneje.

KUŽNE BOLEZNI
S kontrolo prometa z živalmi, z začetnim cepljenjem, z uporabo sodobnih metod ugotavljanja nekaterih kužnih bolezni (smrkavost) ter z ubijanjem živali, ki so obolele za kužno bolezni (svinjska kuga), sta bili v letu 1954 zatrati smrkavost in svinjska kuga. Ti dve nevarni bolezni se letos nista več pojavili, kar je treba pripisati zlasti dejstvu, da so lastniki ubitih živali prejeli od OLO polno odškodnino in zato niso imeli vzroka prikrivati bolezni ali pa jih še žiriti s prodajo mesa. Z obveznim razkuževanjem hlevov in svinjakov se uničuje tudi žarišča okužbe.

Cepljene proti svinjski brezplačno.

Studenti, toda prvi od njih bo lahko stopil v službo šele v dveh-trih letih, ostali pa še kasneje.

PARAZITARNE BOLEZNI
Metljavost govedi je bilo ugotovljeno 1,2%. Bolne živali so bile odokupljene in dane v kval. V ta namen je bilo izplačanih letos iz proračuna OLO 1.031.321 din, iz dotacije Državnega sekretariata za gospodarstvo LRS pa 295.255 din. Zatiranje tuberkuloze je otežkoenzo zaradi maloštevilnega veterinarskega kadra in pogostega menjavanja živilne pri živilnem.

Protistički je vsako leto obvezno cepljenje psov in zato pri nas te bolezni še nekaj sploh niso. Vse kužne bolezni, razen svinjske rdečice, se zatirajo za lastnika na pol milijona dinarjev, v celiem okraju pa 8 milijonov.

UMETNO OSemenjevanje

Produktivnost govedi zmanjšujejo plodnostne motnje, ki se pojavljajo v obliki trihamonidnih infekcij in takozvane lačne jalovosti. Spolne okužbe se pojavljajo zlasti v krajeh, ki so oddaljeni od veterinarja in so posledica nekontroliranega pripovedovanja.

Umetno osemenjevanje, kot najzasajnejši sredstvo proti plodnemu okužbam, bo izpolnilo vso prizakovovanje, ko bo dograjen v opremljen osemenjevalni center v Novem mestu, ki bo letno lahko osemnil 10.000 plenaric, kar je skoraj 40% vseh nemščenih dolenskih sivorjavega področja. Ceprav postaja za umetno osemenjevanje še ni dograjena, se umetno že osemenjuje v Novem mestu (Grmn. Bršljin), v Straži, Dol. Toplicah, Dol. Težki vodi ter v občini Mokronog.

PARAZITARNE BOLEZNI
Metljavost govedi je bilo ugotovljeno 1,2%. Bolne živali so bile odokupljene in dane v kval. Samo v novomeški kvalnici je bilo v zadnjih mesecih zaplenjeno zaradi teh dveh zatradcev mesečno okrog 500 organov raklinskih živali, torej letno okrog 6000 kg po 250 din. Torej je letno skode samo na območju novomeške kvalnice 500 organov raklinskih živali, torej letno okrog 6000 kg po 250 din.

Zatiranje tuberkuloze je bilo ugotovljeno 1,2%.

Metljavost govedi je bilo ugotovljeno 1,2%.

Bolne živali so bile odokupljene in dane v kval.

Vse kužne bolezni, razen svinjske rdečice, se zatirajo za lastnika na pol milijona dinarjev, v celiem okraju pa 8 milijonov.

Cepljene proti svinjski brezplačno.

Studenti, toda prvi od njih bo lahko stopil v službo šele v dveh-trih letih, ostali pa še kasneje.

PARAZITARNE BOLEZNI
Metljavost govedi je bilo ugotovljeno 1,2%. Bolne živali so bile odokupljene in dane v kval.

Vse kužne bolezni, razen svinjske rdečice, se zatirajo za lastnika na pol milijona dinarjev, v celiem okraju pa 8 milijonov.

Cepljene proti svinjski brezplačno.

Studenti, toda prvi od njih bo lahko stopil v službo šele v dveh-trih letih, ostali pa še kasneje.

PARAZITARNE BOLEZNI
Metljavost govedi je bilo ugotovljeno 1,2%. Bolne živali so bile odokupljene in dane v kval.

Vse kužne bolezni, razen svinjske rdečice, se zatirajo za lastnika na pol milijona dinarjev, v celiem okraju pa 8 milijonov.

Cepljene proti svinjski brezplačno.

Studenti, toda prvi od njih bo lahko stopil v službo šele v dveh-trih letih, ostali pa še kasneje.

PARAZITARNE BOLEZNI
Metljavost govedi je bilo ugotovljeno 1,2%. Bolne živali so bile odokupljene in dane v kval.

Vse kužne bolezni, razen svinjske rdečice, se zatirajo za lastnika na pol milijona dinarjev, v celiem okraju pa 8 milijonov.

Cepljene proti svinjski brezplačno.

Studenti, toda prvi od njih bo lahko stopil v službo šele v dveh-trih letih, ostali pa še kasneje.

PARAZITARNE BOLEZNI
Metljavost govedi je bilo ugotovljeno 1,2%. Bolne živali so bile odokupljene in dane v kval.

Vse kužne bolezni, razen svinjske rdečice, se zatirajo za lastnika na pol milijona dinarjev, v celiem okraju pa 8 milijonov.

Cepljene proti svinjski brezplačno.

Studenti, toda prvi od njih bo lahko stopil v službo šele v dveh-trih letih, ostali pa še kasneje.

PARAZITARNE BOLEZNI
Metljavost govedi je bilo ugotovljeno 1,2%. Bolne živali so bile odokupljene in dane v kval.

Vse kužne bolezni, razen svinjske rdečice, se zatirajo za lastnika na pol milijona dinarjev, v celiem okraju pa 8 milijonov.

Cepljene proti svinjski brezplačno.

Studenti, toda prvi od njih bo lahko stopil v službo šele v dveh-trih letih, ostali pa še kasneje.

PARAZITARNE BOLEZNI
Metljavost govedi je bilo ugotovljeno 1,2%. Bolne živali so bile odokupljene in dane v kval.

Vse kužne bolezni, razen svinjske rdečice, se zatirajo za lastnika na pol milijona dinarjev, v celiem okraju pa 8 milijonov.

Cepljene proti svinjski brezplačno.

Studenti, toda prvi od njih bo lahko stopil v službo šele v dveh-trih letih, ostali pa še kasneje.

PARAZITARNE BOLEZNI
Metljavost govedi je bilo ugotovljeno 1,2%. Bolne živali so bile odokupljene in dane v kval.

Vse kužne bolezni, razen svinjske rdečice, se zatirajo za lastnika na pol milijona dinarjev, v celiem okraju pa 8 milijonov.

Cepljene proti svinjski brezplačno.

Studenti, toda prvi od njih bo lahko stopil v službo šele v dveh-trih letih, ostali pa še kasneje.

PARAZITARNE BOLEZNI
Metljavost govedi je bilo ugotovljeno 1,2%. Bolne živali so bile odokupljene in dane v kval.

Vse kužne bolezni, razen svinjske rdečice, se zatirajo za lastnika na pol milijona dinarjev, v celiem okraju pa 8 milijonov.

Cepljene proti svinjski brezplačno.

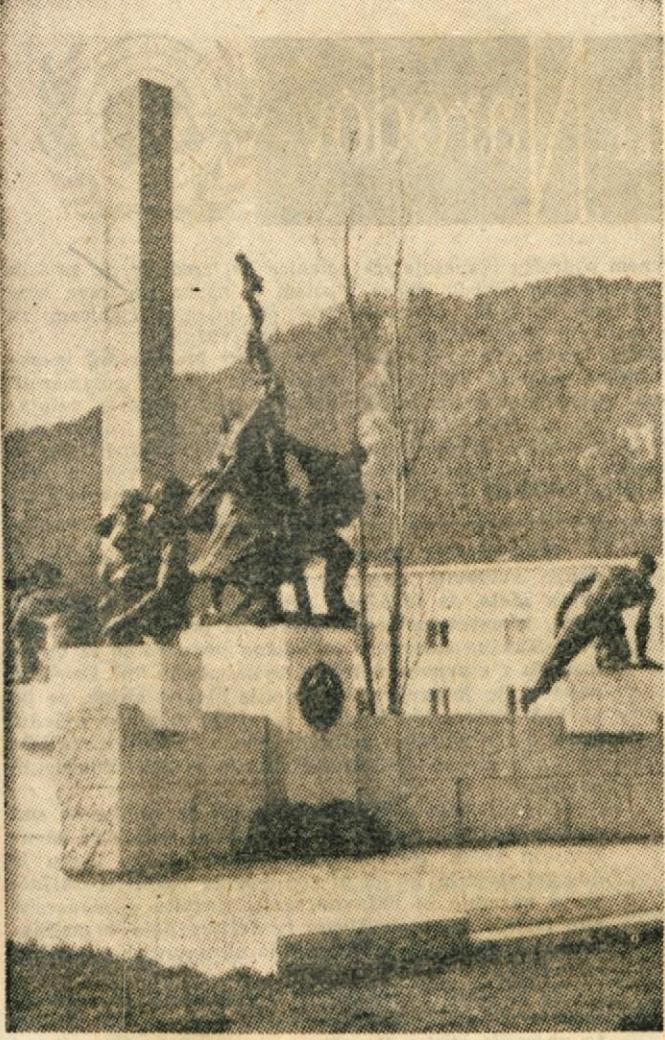
Studenti, toda prvi od njih bo lahko stopil v službo šele v dveh-trih letih, ostali pa še kasneje.

PARAZITARNE BOLEZNI
Metljavost govedi je bilo ugotovljeno 1,2%. Bolne živali so bile odokupljene in dane v kval.

Vse kužne bolezni, razen svinjske rdečice, se zatirajo za lastnika na pol milijona dinarjev, v celiem okraju pa 8 milijonov.

Cepljene proti svinjski brezplačno.

TISK - močno orožje naših prizadevanj za zgraditev socializma

SPOMENIK NARODNE OSVOBODITVE V KOČEVJU

Prvi novomeški časnik: SLOVENIENS BLATT

Pomlad narodov - leto 1848 - je pognalo tudi v Novem mestu kočevsko kar je odzračalo pred vsemi v treh slovenskih prizadevanjih. 2. izdanje Slovenskega bralnega društva 3. izdanje lokalne glasila Sloveniens Blatt. Medtem ko so se slovenske prizadevanje obdržale in slovenska beseda ni nikdar več šla z novomeškega oda, je fasnik in bralno društvo udusilo že leta 1849.

Razgibanlo leto 1848 je Novem mestu kaj kralja prineslo narodno stražo. Le-ta je z raznim veseljstvom in pobratimljami sosednjimi narodnimi stražami izrazila svojo nacionalna častva tudi z raznimi rodujubnimi vzlikami in petjem. Tako so imeli lep dan novomeški, trebanjski, mokronoški in dvoška narodna straža na Otoku, kjer so se veseli preprelili v vzkliku živlo. Tudi Regovog je bil prisiljen izljučiti narodno besedo. Večjega pomembnosti so bile prizadevanje nadomestnički odeni. Kasinočki oder je najbrž od svoje ustanovitve 1840 silšal samo nemško besedo. Ce ne že prej, pa je se najkasnejše 8. januarja 1848, še v času Metternicha oglašila slovenska beseda, ko je bila kristina predstava Linhartovega Matička. Omenba vredna je tudi prizadevanje Be-

seda 19. julija, ko so Novomešani poslušali deklamacijo Vodnikovega Višaca in uživali ob lepem poletju. Predmetno Mornarja, Pionirsko-časnikovovo. Pionirsko-časnikovo Dolenjske in pesem Slovenske dom. Pevec so zapeli tudi hrvatski pesem Napred, ob koncu pa je bil slovenski nagovor.

Zato je čudno, da je živahnino razgibanjo življencev kljucalo po ustanovitvi društva. Poziv v časniku ni bil ustanovljeno Slovensko bralno društvo, ki naj bi usmerjalo vse slovensko narodno življenje. Vsesedniki društva je bil novomeški avokat dr. Josip Rosina, njegov namestnik Toussaint Fichtenu, blagajnik in predstavnik dr. Tandler. Zal, da je društvo kralj prenehale in je bilo treba čakati 17 let, da je dobljeno v sklopu Narodni Čitalnice.

Novomeški narodniki so začeli misljiti tudi na vrednost, ki bi jih podali dnu. Takrat so izhajale v Konjetiški in rokodelske novice, ki pa niso zadovoljevale na predrin 4 zahtevnejših čitalcev.

Z isto misliščem so se bavili tudi v drugih mestih in leta 1848 je prišlo Slovenski čerkveni časopis, Celjske slovenske novine, Slove-

(Nadaljevanje na 9. strani) SD Novo mesto

Smislov ali Geller v Novem mestu!

Sahovsko društvo Novo mesto obvešča vse ljubitelje šaha v Novem mestu in Dolenjski, da na bo v sredo, 30. novembra obiskal eden od dveh trenutno najmočnejših šahistov na svetu, Smislov ali Geller. Po vsej verjetnosti bo to Smislov, ki bi v Novem mestu odigral simulturno na 30 deskah z representanco Dolenjske. Točen kraj in čas simultanke bo objavljen naknadno.

SD Novo mesto

Novomeški tisk

O novomeškem tisku smemo govoriti šele, ko je Novo mesto dobito svojo tiskarno. Kdaj je to bilo, se točne ne ve, najkasnejše pa leta 1819, ko je evidentiran tisk vseh novomeških tiskanjev Tandlerjev. Tiskali so ustanovitelj Henrik Žena Marija in sin Constantin. Ta je imel tiskarno vsaj do leta 1865, ko je še izpričan Tandlerjev tisk. Ta tiskarna je predvsem zalažala urade in ustanove s potrebnimi tiskovinami, načinila kako knjižico nabožne vsebine, morda še kak letek, podobico in kaj podobnega. Najpomenljivi tisk te dobe je brez dvoma Sloveniens Blatt ter Šolska izvestja, sicer pa je danes že vsak Tandlerjev tisk že prava redkost.

1873 začne tiskati v Novem mestu Vincenc Boben. Njegov tisk so že pomembnejši, saj tiska je večje knjige, zlasti šolske. Tudi ti tiski so velika redkost. Zlata doba novomeškega tiska pa nastopi z znanim tiskarjem in založnikom Janezom Krajcem, ki je leta 1877 do 1900 vodil tiskarno, dokler je npr. prodal Tiskovnemu društvu v Ljubljani. Tako Novo mesto še danes občuti veliko vrzel, ko nima več tiskarno. Po 140-letni tradiciji je Novo mesto zaključilo svoj novomeški tisk.

Za začetek kakega tiska pa niso prave tiskarni vedno največne. To nam dokazujejo razne preproste novomeške ilegalne tehnike, ki so že pred letom 1941 z najpreprostejšimi sredstvi vlagajale najnaprednejše ljudi in tako polagale temelje bodočim dogodkom med NOB. Tu naj omenim le ilegalno tehniko v Pravljice Tisoč in ena noč. Tudi

POSEBNA IZDAJA

Cena 2 din

DOLENJSKE NOVICE

INFORMATIVEN IN GOSPODARSKI MESEČNIK ZA DOLENJSKO

Kasnije izdaja ob zgodnjem vseh mesečih. Cena posamezne izdaje 10-15, letnina 5-10, celotna 20-30.

Nova mesto, 28. februarja 1940

Leto 1. Štev. 4

»Ce ocenjujemo vlogo in na-

predek tiska ob njegovi desetletnici s splošno političnimi in družbenimi vidikov, potem moramo ugotoviti njegovo pozitivno vlogo in podprtosti prispevka, ki ga je tisk dal pri reševanju problematike pretekle dobe. Najširše ljudske možnosti so predvsem preko tiska bile informirane o tečnih problemih socialistične graditve. Naš tisk je bil eden važnih subjektivnih faktorjev pri formirjanju socialistične zavesti, družbenje razgledanosti in aktivnosti naših državljanov. Bil je povezan z osnovnimi stremljenji ljudskih možic in zato tudi vnet zagovornik socialistične demokracije in demokratičnih pravic delovnega človeka. Kljub temu, da tisk ni vedno naseljabil in ustrezni prijemom pri realizaciji take svoje vlogo in orientacije, so vendar omenjena dejstva njegov največji uspeh in najvažnejši doprinos k doseganju socialistični graditvi.«

Tako je v anketi o tisku sekretar Socialistične zveze Slovenije, tovarš Stane Kavčič, med ostalim ocenil vlogo in na-predeci socialističnega tiska v desetletju, ki pravkar poteka. In ko ob Tednu tiska in radija pregledujemo našo delo in razvoj tiska, si hkrati postavljamo v delovni načrt nove naloge, da bi naš tisk ob še večji podprtosti vseh delovnih ljudi in političnih organizacij dosegal še globljije uspehe in da bi napredna tiskana beseda prišla do zadnjega človeka, do zadnje, najoddaljnejšje vase. Obravnobu desetletnici ustanovitve novinarske organizacije in dosedanja dela vseh naših listov potrjuje, da je naš tisk vlogi in vlogi informatorja, kroničarja naše ustvarjalne socialistične stvarnosti in vlogi vzgojitelja našega človeka doslej opravil pomembno delo. Storiti na tem področju še več in se zavedati, da je tisk močno orožje v prizadevanjih naših narodov in

zgraditev socializma, toda to mora biti ne samo ostro, temveč tudi svetlo (Tito), to naj bi bila naša skupna naloga.

V preteklosti je napredni tisk kazal pot k napredku s tem, da je odprtival krivljeni izkorjevalski družbeni red. V letih vsej življenja upora je tiskana beseda partizanskih tehnik dvingala zastavo revolucije in vlivala pogum borcem in ljudstvu, ki se je borilo proti okupatorjem in domačim izdajalcem. Njena moč je bila nemalokrat udarnejša od granat. Po osvoboditvi sta pomen in moč našega tiska dosegla stopnjo, katero je vseksko v službi delovnega ljudstva in boja za socialistično. Treba je med drugim tudi, da je ta tisk dovolj razširjen med mnogočim delovnih ljudi. Kako je s tiskom, predvsem časnikarskim in revialnim političnim tiskom, pri nas na Dolenjskem?

Naš tisk, ki ga upravlja in usmerjajo naše socialistične družbene organizacije, nosi v tem pogledu zlasti veliko odgovornost, saj mu je edini nomen: VZGOJA SOCIALISTICNEGA CLOVEKA, kakor je dejal lani tovarš Miha Marinko na proslavi 20-letnica »Ljudske pravice« v Dol. Lendavi.

Za naš tisk ni dovolj le, da je dober, koristen bralec in

skupnosti, da je vseskoč v službi delovnega ljudstva in boja za socialistično. Treba je med drugim tudi, da je ta tisk dovolj razširjen med mnogočim delovnih ljudi. Kako je s tiskom,

predvsem časnikarskim in revialnim političnim tiskom, pri

nas na Dolenjskem?

Poleg tega je od ostalega tiska prihajalo na področje okrajev Novo mesto in Crnomelj (s stanjem 1. julija 1955) še:

2.268 izvodov TT, 1.133 izvodov Invalidskega vestnika, 588 izvodov Pavlihe, 493 izvodov Obrtnika, 105 iz Poleta, 5.633 izv. Pionirskega lista, 2.802 izv. Cicibana, 803 izv. Phonirja, 118 izv. Go-

spodarskega vestnika in 95 izv. Ljudske prosvete (poleg 1000 izv. Dolenjske prosvete), niso pa tu zajete razne literarne in strokovne revije ter ostali športni, zadružni in ostali časopisni tiski.

V okraju Kočevje pa je bilo stanje 1. julija 1955 takole:

Casnik = časopis	Stalnih naročnikov	Kolporataže	Skupaj	En časopis na ... volicvev
1. Slov. poročevalci	1.119	88	1.207	20
2. Dolenjski list	741	75	816	30
3. Kmečki glas	555	5	560	43
4. Naša žena	530	—	530	46
5. Naša vas	489	—	489	50
6. Ljudska pravica	322	113	435	55
7. Naši razgledi	401	3	404	60
8. Tovariš	108	191	299	81
9. Delavska enotnost	226	—	226	107
10. Ljubljanski dnevnik	170	55	225	107
11. Mladina	126	—	126	122
12. Socialistična misel	30	—	30	806
13. Večer (Maribor)	19	—	19	1325

Skupaj 4.836 530 5.366 na 4.5

Razen tega je prihajal v okraj Kočevje 1. julija 1955 še naslednji tisk:

1.483 izvodov TT, 52 izvodov Invalidskega vestnika, 338 izvodov Obrtnika, 320 izv. Pavlihe, 67 izv. Gospodarskega vestnika, 50 izv. Ljudske prosvete, 88 izv.

Poleta, 1.288 izv. Pionirskega lista, 1.140 izv. Cicibana in 422 izv. Phonirja. Tudi tu niso zanjte razne ostale strokovne in literarne revije, zadružni, športni, strokovni in ostali časopisci ter časopisni tisk.

Pomoč tisku — ena izmed stalnih nalog političnih organizacij

Številke nam povedo, da smo na področju našega tiska medvdomno dosegli lepe uspehe. Podrobnejši pregled v posameznih občinah in krajevih kaže, da imamo ponokod še vedno zelo malo naročnikov v bralevcih naših listov, v revijah. Začelo naj bi bila ena izmed določenih nalog političnih orga-

kolektivna tudi vse naša prizadevanja za razširitev števila bralevcev naših listov, za boljšo, globljo in pestrejšo podobo naših časnikov, za večje število sodelavcev pri listih. Ze doslej smo prav na tem področju veliko dosegli. Skupna prizadevanja, da bi vedno v povod v povsod kar najuspešnejše uporabljali tisk, kot izredno močno orožje v

Kaj in koliko beremo na Dolenjskem

Medtem ko so nekdaj »Dolenjske Novice« in drugi lokalni časniki Dolenjske izhajali v nakladi nekaj sto izvodov, sta že medvojni partizanski, zlasti pa vse povojni tisk prinesla na tem področju revolucionarne spremembe. Dnevnini politični časniki so iz leta v leto prihajali v dolenjskih krajev v večjem številu. Zlasti lep razvoj je došivel tudi na pokrajinski časnik in časopisu na področju bivših občin Novo mesto in Crnomelj slednje število bralevcev:

Casnik = časopis	Stalnih naročnikov	Kolporataže	Skupaj	En časopis na ... volicvev
1. Dolenjski list	5.541	517	6.058	10
2. Slov. poročevalci	2.180	252	2.432	25
3. Kmečki glas	1.895	80	1.975	30
4. Naša žena	958	160	1.118	54
5. Naša vas	1.018	—	1.018	58
6. Ljudska pravica	584	147	731	83
7. Tovariš	247	381	628	96
8. Delavska enotnost	399	—	399	152
9. Mladina	330	—	330	184
10. Ljubljanski dnevnik	170	159	329	184
11. Študent	292	5	297	204
12. Socialistična misel	71	—	71	855
13. Večer (Maribor)	17	—	17	3570

Skupaj 13.702 1.701 15.408 na 3,9

DOLENJSKE NOVICE

Marko Šuklje piše Dolenjskemu listu

V nedeljo popoldne je Marko Šuklje na Suhorju vzel v roke Dolenjski list in Kmečki glas. Od tak se je leta 1919 vrnil iz Amerike, kjer je v Montani topl baker, v prostih uricah pa prebiral slovenske napredne liste in pisal pesmi o domotožju in hrenjenju po rodni Belli krajini, niti bil nikoli brez časnika. Prelejet je naslove in strani, pa zmagjal z glavo:

»Ze spet ni nič z našega konča!«

Saj ga zanima vse, od politike do gospodarstva in malih oglasov, pa vendarle — domača vest človeka na papirju najbolj pritegne. Marko Šuklje to ve, saj ne more pozabiti, kako lepo je bilo, kadar je »Prosveta« v Clevelandu objavila pismo iz domačih logov, iz starih krajev onstran velike luže. Maio se je popraskal za ušesom, nato pa segel na polico po papir in preto:

»Tole pa bo za časopis! Sa je zadnjic urednik rekel, da zani-

majo ljudi tudi drobne novice, tiste kljuke in pike bodo pa že v Novem mestu pristavili, če bi katera manjkala. In kar brez zadrege je Marko zadel:

NOVICE IZ SUHORJA. 17. septembra je umrl po trdnevnici bolnici Franc Košir, mizarski mojster in posestnik, star 71 let. Rojen je bil na Brodu pri Novem mestu, pa se je prizelen k nam v Dol. Suhor. Bil je zelo dober človek, vsakemu je rad ustregel, če je le mogel... In tako naprej.

Malo si je oddahnil, nato pa nadaljeval:

»Na Suhorju imamo zadružni milin. Zadnje čase se je mnogo govorilo o tem milinarju... Sičer pa poglejte priloženo sliko, pa boste videli, kaj nam je Marko Šuklje poročal.

Pospremimo danes Šukljeto pismo in si ogledno, kaj vejo bilo treba, da je iz pisma nastala časopisna vest in da so jo naslednji petek na Suhorju brali.

Pospremimo danes Šukljeto pismo in si ogledno, kaj vejo bilo treba, da je iz pisma nastala časopisna vest in da so jo naslednji petek na Suhorju brali.

Kakor je znano imamo jiri nas ne Suhorju, z drugimi mlini. Zadnje čase se je mnogo govorilo o tem milinarju. Prikazala je minka neredno in online in tudi zadružna priloka v spletu, ki je v tem času nastala časopisna vest in da so jo naslednji petek na Suhorju brali.

Sedaj je v milinar odobren in pričel jo druga na njenega mestnega vojnega določka upravnega delu, ki je v tem času nastala časopisna vest in da so jo naslednji petek na Suhorju brali.

Načrti, ki so v tem času nastala časopisna vest in da so jo naslednji petek na Suhorju brali.

Od rokopisa do tiskarne

Med kupom pošte je bilo v torek zjutraj tudi Markotovo pismo.

»Vendar nekaj s Suhorja po dolgem času je olajšano vzhnil urednik, ki bi rad vsak teden ustreljal bralcem v različnih dolenjskih in drugih krajih, pa jim ne more, ker se ponekod ljudje tako težko pripravijo k pisanju. Prebrano pismo je bilo v mapo, strojepiska pa je nato

stvo — in rokopisov »Dolenjski«, kakor pravijo našemu listu v tiskarni, se ne brani noben stavec. Janez Kocmür, pomočnik oddelkovodje v strojni stavnicici, je pogledal Emeriških matic iz pod čela, ko mu je le-ta izročal rokopise, nato pa odprl mapo v tiskarni in vročil prinešeno pismo. Bolje je, da leži rokopis dan ali dve pri njem, kakor da bi čakal v uredništvu. V petkih, sobotah in ponedeljkih je na vrti tudi naš tedenik v tiskarnici. Ce pa so v proizvodnji Šukljec — to je takrat, ko dnevni časnik še nimajo rokopisov, — pa gre tudi med tednom že marsikajo na stroj.

Stran je zdaj približno gotova. Meter jo povrže z vrvico, posloži delavec po jo odtisne. Spet ima korektor v rokah krtačni odtis, ki ga preleti z redčim svinkom in popravi način sestavljanja nadaljevanja, pomotoma vstavljenje tuje ali obrnjene črke v naslovih, označi stroj.

Colonel navadna (črka) 10 cicerol.

Dolgo vrsti stope stavni stroji — linotype jim pravijo učeno — za njimi pa sede pod neonsko razsvetljavo staveli. Strojna stavica je ozko grlo vsake naše tiskarne, pa tudi Poročevalce. Vodja oddelka jim razdeli rokopise, možje pa prelivajo napisane vrstice v svinčene vrstice. Najprej preberi oznako uredništva, v kakšnih črkah naj bo članek postavljen: v navadnih ali polkrepkih — tudi mastnih pravijo ponekod — navpičnih ali ležečih — kurzivnih — v enem ali dveh stolpih, na 10 ali 20 cicer, ali morda le na 18 cicer, če je potreben »umak za okvir okoli članka ali reklame. To, kar zdaj berete, je najnavadnejša časopisna oznaka na naši tiskarni:

colonel navadna (črka) 10 cicer. (tiskarska mera) široka.

Ce je rokopis slabo čitljiv, stokrat popravljen in predelan, zamazan ali zmečkan, se stavec muči in navlči najboljši volji ne more postaviti lepega stavača. Stavek je vrsta svinčenih vrstic, ki jih strojni stavec dobije iz stroja tako, da tipko kakor na pisalem stroju običajno besedilo, v stroju pa se mu za vsako vrstico posebej zbere medeninsti kalupi — matrice — v kateri vbrizgne stroj tekoči svinec. Tako dobri izbolene podobe črk. Ce imate ogledalo, lahko tak stavek berete kakor časopis. Stavci in novinarji pa ga morajo brati brez ogledala, narobe.

Colonel navadna (črka) 10 cicer. (tiskarska mera) široka.

Ce je rokopis slabo čitljiv, stokrat popravljen in predelan, zamazan ali zmečkan, se stavec muči in navlči najboljši volji ne more postaviti lepega stavača. Stavek je vrsta svinčenih vrstic, ki jih strojni stavec dobije iz stroja tako, da tipko kakor na pisalem stroju običajno besedilo, v stroju pa se mu za vsako vrstico posebej zbere medeninsti kalupi — matrice — v kateri vbrizgne stroj tekoči svinec. Tako dobri izbolene podobe črk. Ce imate ogledalo, lahko tak stavek berete kakor časopis. Stavci in novinarji pa ga morajo brati brez ogledala, narobe.

Colonel navadna (črka) 10 cicer. (tiskarska mera) široka.

Ce je rokopis slabo čitljiv, stokrat popravljen in predelan, zamazan ali zmečkan, se stavec muči in navlči najboljši volji ne more postaviti lepega stavača. Stavek je vrsta svinčenih vrstic, ki jih strojni stavec dobije iz stroja tako, da tipko kakor na pisalem stroju običajno besedilo, v stroju pa se mu za vsako vrstico posebej zbere medeninsti kalupi — matrice — v kateri vbrizgne stroj tekoči svinec. Tako dobri izbolene podobe črk. Ce imate ogledalo, lahko tak stavek berete kakor časopis. Stavci in novinarji pa ga morajo brati brez ogledala, narobe.

Colonel navadna (črka) 10 cicer. (tiskarska mera) široka.

Ce je rokopis slabo čitljiv, stokrat popravljen in predelan, zamazan ali zmečkan, se stavec muči in navlči najboljši volji ne more postaviti lepega stavača. Stavek je vrsta svinčenih vrstic, ki jih strojni stavec dobije iz stroja tako, da tipko kakor na pisalem stroju običajno besedilo, v stroju pa se mu za vsako vrstico posebej zbere medeninsti kalupi — matrice — v kateri vbrizgne stroj tekoči svinec. Tako dobri izbolene podobe črk. Ce imate ogledalo, lahko tak stavek berete kakor časopis. Stavci in novinarji pa ga morajo brati brez ogledala, narobe.

Colonel navadna (črka) 10 cicer. (tiskarska mera) široka.

Ce je rokopis slabo čitljiv, stokrat popravljen in predelan, zamazan ali zmečkan, se stavec muči in navlči najboljši volji ne more postaviti lepega stavača. Stavek je vrsta svinčenih vrstic, ki jih strojni stavec dobije iz stroja tako, da tipko kakor na pisalem stroju običajno besedilo, v stroju pa se mu za vsako vrstico posebej zbere medeninsti kalupi — matrice — v kateri vbrizgne stroj tekoči svinec. Tako dobri izbolene podobe črk. Ce imate ogledalo, lahko tak stavek berete kakor časopis. Stavci in novinarji pa ga morajo brati brez ogledala, narobe.

Colonel navadna (črka) 10 cicer. (tiskarska mera) široka.

Ce je rokopis slabo čitljiv, stokrat popravljen in predelan, zamazan ali zmečkan, se stavec muči in navlči najboljši volji ne more postaviti lepega stavača. Stavek je vrsta svinčenih vrstic, ki jih strojni stavec dobije iz stroja tako, da tipko kakor na pisalem stroju običajno besedilo, v stroju pa se mu za vsako vrstico posebej zbere medeninsti kalupi — matrice — v kateri vbrizgne stroj tekoči svinec. Tako dobri izbolene podobe črk. Ce imate ogledalo, lahko tak stavek berete kakor časopis. Stavci in novinarji pa ga morajo brati brez ogledala, narobe.

Colonel navadna (črka) 10 cicer. (tiskarska mera) široka.

Ce je rokopis slabo čitljiv, stokrat popravljen in predelan, zamazan ali zmečkan, se stavec muči in navlči najboljši volji ne more postaviti lepega stavača. Stavek je vrsta svinčenih vrstic, ki jih strojni stavec dobije iz stroja tako, da tipko kakor na pisalem stroju običajno besedilo, v stroju pa se mu za vsako vrstico posebej zbere medeninsti kalupi — matrice — v kateri vbrizgne stroj tekoči svinec. Tako dobri izbolene podobe črk. Ce imate ogledalo, lahko tak stavek berete kakor časopis. Stavci in novinarji pa ga morajo brati brez ogledala, narobe.

Colonel navadna (črka) 10 cicer. (tiskarska mera) široka.

Ce je rokopis slabo čitljiv, stokrat popravljen in predelan, zamazan ali zmečkan, se stavec muči in navlči najboljši volji ne more postaviti lepega stavača. Stavek je vrsta svinčenih vrstic, ki jih strojni stavec dobije iz stroja tako, da tipko kakor na pisalem stroju običajno besedilo, v stroju pa se mu za vsako vrstico posebej zbere medeninsti kalupi — matrice — v kateri vbrizgne stroj tekoči svinec. Tako dobri izbolene podobe črk. Ce imate ogledalo, lahko tak stavek berete kakor časopis. Stavci in novinarji pa ga morajo brati brez ogledala, narobe.

Colonel navadna (črka) 10 cicer. (tiskarska mera) široka.

Ce je rokopis slabo čitljiv, stokrat popravljen in predelan, zamazan ali zmečkan, se stavec muči in navlči najboljši volji ne more postaviti lepega stavača. Stavek je vrsta svinčenih vrstic, ki jih strojni stavec dobije iz stroja tako, da tipko kakor na pisalem stroju običajno besedilo, v stroju pa se mu za vsako vrstico posebej zbere medeninsti kalupi — matrice — v kateri vbrizgne stroj tekoči svinec. Tako dobri izbolene podobe črk. Ce imate ogledalo, lahko tak stavek berete kakor časopis. Stavci in novinarji pa ga morajo brati brez ogledala, narobe.

Colonel navadna (črka) 10 cicer. (tiskarska mera) široka.

Ce je rokopis slabo čitljiv, stokrat popravljen in predelan, zamazan ali zmečkan, se stavec muči in navlči najboljši volji ne more postaviti lepega stavača. Stavek je vrsta svinčenih vrstic, ki jih strojni stavec dobije iz stroja tako, da tipko kakor na pisalem stroju običajno besedilo, v stroju pa se mu za vsako vrstico posebej zbere medeninsti kalupi — matrice — v kateri vbrizgne stroj tekoči svinec. Tako dobri izbolene podobe črk. Ce imate ogledalo, lahko tak stavek berete kakor časopis. Stavci in novinarji pa ga morajo brati brez ogledala, narobe.

Colonel navadna (črka) 10 cicer. (tiskarska mera) široka.

Ce je rokopis slabo čitljiv, stokrat popravljen in predelan, zamazan ali zmečkan, se stavec muči in navlči najboljši volji ne more postaviti lepega stavača. Stavek je vrsta svinčenih vrstic, ki jih strojni stavec dobije iz stroja tako, da tipko kakor na pisalem stroju običajno besedilo, v stroju pa se mu za vsako vrstico posebej zbere medeninsti kalupi — matrice — v kateri vbrizgne stroj tekoči svinec. Tako dobri izbolene podobe črk. Ce imate ogledalo, lahko tak stavek berete kakor časopis. Stavci in novinarji pa ga morajo brati brez ogledala, narobe.

Colonel navadna (črka) 10 cicer. (tiskarska mera) široka.

Ce je rokopis slabo čitljiv, stokrat popravljen in predelan, zamazan ali zmečkan, se stavec muči in navlči najboljši volji ne more postaviti lepega stavača. Stavek je vrsta svinčenih vrstic, ki jih strojni stavec dobije iz stroja tako, da tipko kakor na pisalem stroju običajno besedilo, v stroju pa se mu za vsako vrstico posebej zbere medeninsti kalupi — matrice — v kateri vbrizgne stroj tekoči svinec. Tako dobri izbolene podobe črk. Ce imate ogledalo, lahko tak stavek berete kakor časopis. Stavci in novinarji pa ga morajo brati brez ogledala, narobe.

Colonel navadna (črka) 10 cicer. (tiskarska mera) široka.

Ce je rokopis slabo čitljiv, stokrat popravljen in predelan, zamazan ali zmečkan, se stavec muči in navlči najboljši volji ne more postaviti lepega stavača. Stavek je vrsta svinčenih vrstic, ki jih strojni stavec dobije iz stroja tako, da tipko kakor na pisalem stroju običajno besedilo, v stroju pa se mu za vsako vrstico posebej zbere medeninsti kalupi — matrice — v kateri vbrizgne stroj tekoči svinec. Tako dobri izbolene podobe črk. Ce imate ogledalo, lahko tak stavek berete kakor časopis. Stavci in novinarji pa ga morajo brati brez ogledala, narobe.

Colonel navadna (črka) 10 cicer. (tiskarska mera) široka.

Ce je rokopis slabo čitljiv, stokrat popravljen in predelan, zamazan ali zmečkan, se stavec muči in navlči najboljši volji ne more postaviti lepega stavača. Stavek je vrsta svinčenih vrstic, ki jih strojni stavec dobije iz stroja tako, da tipko kakor na pisalem stroju običajno besedilo, v stroju pa se mu za vsako vrstico posebej zbere medeninsti kalupi — matrice — v kateri vbrizgne stroj tekoči svinec. Tako dobri izbolene podobe črk. Ce imate ogledalo, lahko tak stavek berete kakor časopis. Stavci in novinarji pa ga morajo brati brez ogledala, narobe.

Colonel navadna (črka) 10 cicer. (tiskarska mera) široka.

Ce je rokopis slabo čitljiv, stokrat popravljen in predelan, zamazan ali zmečkan, se stavec muči in navlči najboljši volji ne more postaviti lepega stavača. Stavek je vrsta svinčenih vrstic, ki jih strojni stavec dobije iz stroja tako, da tipko kakor na pisalem stroju običajno besedilo, v stroju pa se mu za vsako vrstico posebej zbere medeninsti kalupi — matrice — v kateri vbrizgne stroj tekoči svinec. Tako dobri izbolene podobe črk. Ce imate ogledalo, lahko tak stavek berete kakor časopis. Stavci in novinarji pa ga morajo brati brez ogledala, narobe.

Colonel navadna (črka) 10 cicer. (tiskarska mera) široka.

Ce je rokopis slabo čitljiv, stokrat popravljen in predelan, zamazan ali zmečkan, se stavec muči in navlči najboljši volji ne more postaviti lepega stavača. Stavek je vrsta svinčenih vrstic, ki jih strojni stavec dobije iz stroja tako, da tipko kakor na pisalem stroju običajno besedilo, v stroju pa se mu za vsako vrstico posebej zbere medeninsti kalupi — matrice — v kateri vbrizgne stroj tekoči svinec. Tako dobri izbolene podobe črk. Ce imate ogledalo, lahko tak stavek berete kakor časopis. Stavci in novinarji pa ga morajo brati brez ogledala, narobe.

Colonel navadna (črka) 10 cicer. (tiskarska mera) široka.

Ce je rokopis slabo čitljiv, stokrat popravljen in predelan, zamazan ali zmečkan, se stavec muči in navlči najboljši volji ne more postaviti lepega stavača. Stavek je vrsta svinčenih vrstic, ki jih strojni stavec dobije iz stroja tako, da tipko kakor na pisalem stroju običajno besedilo, v stroju pa se mu za vsako vrstico posebej zbere medeninsti kalupi — matrice — v kateri vbrizgne stroj tekoči svinec. Tako dobri izbolene podobe črk. Ce imate ogledalo, lahko tak stavek berete kakor časopis. Stavci in novinarji pa ga morajo brati brez ogledala, narobe.

Colonel navadna (črka) 10 cicer. (tiskarska mera) široka.

Ce je rokopis slabo čitljiv, stokrat popr

Partizan Gašper

Napisal: Karel Oražem

Rad imam stare partizane. Ce le morem, običen enega ali druga gega. Ob takih priložnostih obujamo spomine na dni narodno osvobodilne borbe. Mnogo veselega pa tudi hudega pride na dan po takih pogovorih.

Bivšega partizana Gašperja (Toneta Knava) iz Malega loga, sedaj rezervnega oficirja in pridnega delavca, sem obiskal neko soboto na njegovem stanovanju. Stisnil sem mu žuljavo roko, kratek pogovor o vsakdanjih stvarah in že sva bila v partizanh na Štajerskem. Načala sva si cigarete in se vzivedla v dobo, ko si je narod — sto in sto Gašperjev — krojil usodo v krvi in trpljenju. Bilo je spomladi leta 1944 na Pohorju na Štajerskem. Partizan Gašper je bil brigadni intendant Bratčeve brigade. Že po naredi veseljak, je bil splošno prijavljen pri tovarših. Radi so ga imeli, ker je vedno, tudi ob najhujših trenutkih, v neprestanih bojih z nemškim okupatorjem, povedal tovaršem kako okroglo, in laže so prenašali težave. Bil je tudi skrbni intendant, predvsem pa iznajdljiv, kar mu je spet dvignilo ceno. Nai pripomniam, da mi o teh stvarih ni pravil sam, temveč tovarši, ki so bili z njim in ga imajo še danes radi.

»No, povei mi Gašper, kdaj si najbolj nastradal v partizanh?«

— Eh, nastradal sem večkrat, vendar je bilo najhujše na Pohorju, ko mi je moj konj Sultan takoreč pred nosom eksplodiral.

V naši brigadi smo umeli v tabu posebno divježa žrebec, Sultan. Bil je živ ko vrag. Pa sem preprosil komandanata, da mi ga dej. S Sultanom sva bila kmalu prijatelja. Tovoril mi je moko, orožje, skratak pač vse kar so partizani potrebovali. Pomlad je bila v napljenem cvetju in sonce je šajalo ristege dne v letu 1944, ko sva se s Sultanom spenjala po pobočju Pohorja. Takrat sem Sultan naprtil tri vrčeve moke in kakih 25 bomb kragujevčank. Sovražnik je bil daleč, za večjo varnost so bile tudi zasede in patrulje. Ko je partizan Gašper s Sultanom leno ripil v brez, je nenašel doma od nekeje prifralca mina, padla konju točno na hrbot in s strahovitim treskom eksplodirala.

NOVAK CIRIL
KROJAC
Novo mesto
cestita cenjenim strankam
k obletnici ustanovitve
nove Jugoslavije.

Delovni kolektiv

Splošnega trgovskega podjetja METLIKA

Čestita k občinskemu prazniku Metlike in k Dnevu republike vsem prebivalcem občine Metlika in vsem svojim odjemalcem!

Obiščite nas in prepričajte se o solidni postrežbi in vedno konkurenčnih cenah! Naše geslo: dobro blago po nizkih cenah!

PADLM TOVARIŠEM V SPOMIN

prijateljstva in na twojo prebirko živiljenjsko pot, ki ti jo je zaključila krogla okupatorjevega hlapca skoraj že na prag svobode. Tole pišem v spomin tebi in vsem padlim tovarišem.

Spoznaš sva se, ko sta najmamici pripeljali v šolo in izrcili učiteljici. Skupaj sva se dela v klopi. Tu se je začelo najino priateljstvo in se nadaljevalo na paši, ko sva se igrala in vracala živino. Koliko lepih prigod se spominjam iz tistih otroških let na paši in šoli — plezala sva na drevesa za ptiči, preverala kozolce, pokalida prosto pibobaka in seveda, vsaž za tista leta, tudi zadnjio. Da, lepo sva se razumela, si bila resnično dobra mladostna priateljica. Toda težke domače razmere so terjale, da si moral komaj sedemnajstleten v svet za kruhom, v daljno Kanado, kamor je bil že prej odšel troj oče in kjer je izgubil tudi živiljenje. Trdo si delal v rudnikih dolgih sedem let in čeprav močan «da bi gore premikal», nisti mogel vzdržati napora, ki ga zahteva kapitalistični sistem od delavca. Prevzel te je še silno domotožje, hotel si domov, k dragi mami, ki si jo oboževal. In si se vrnali. Pričela se je trnova pot, ki so ti jo pripravili oblastniki stare Jugoslovije,

Se naspal se nist, ko so že prišli orožniki. »V imenu zakona moraš z nami, ker si vojni dezerter.« Torej dezerter, ker si se vrnil domov! Res čudno pojmovanje. Niso pomagali dokumente ne dokazovali, morali si z njimi na glavarstvo. Spustili so te, saj so te morali, ker nisi bil ničesar krit, razen da si šel v tujino za kruhom, ki ga doma ni bilo dovolj za vse. Na naborih so nekaj let iz tebe vlekli podkupnino, nazadnje te pa potoljili za 18 mesecov. Nič ni pomagalo šibko zdravje, bil si pač politično sumljiv. V Pirotu in na straži ne obvezni Nišavi si prestal vse »vzgojne«

prijeme starojugoslovenskih podoficirjev. Potem pa stalne orožne vaje.

Tudi tisti jesenski den leta 1940 si spet stal v vojaški sukni na kolodvoru v Karlovcu, ko je izbruhnil upor prav v tvojem bataljonu. Niste spustili, da vas bi kot živino zaplombirali v vagone in poslati na tuja bojišča za topovsko hranu. Zaprl so te. Skušali sem te obiskati v Karlovcu, pa se v bližino vojašnice nisem nameril. Namesto »nezanesljivih vojakov« so vas stražili oficirji.

Ob kapitulaciji starojugoslovenske armade, aprila 1941, si spoznal, kje bo tvoje mesto, kaj boš delal, in se brez pridržka pripeljali osvobodilnemu gibljaju. Ko sva dobila stik s priimi partizani in se povezala z njimi, si dejal:

»Tako, zdaj bo laž. Ce nama bo doma prevreče, bova šla k njim.«

In sva šla večkrat k njim, k tem prvim partizanom, zadnjih 10. oktobra 1941. Tragediji prve Belokranjske čete na Gornji Laziji je sledil vodor v naš rajonski odbor, katerega član si bil od začetka 23. novembra 1941 so Italijani nemudoma ko kolibice vsuli v našo vas. Prišli so pote in po tvojega uca. In potem si z drugimi zavednimi Belokranjs-

Cvetanovi materi ob 70-letnici

Koliko vzdrži človek? Več kakor železo, pravijo naši ljudje. Tega mi Cvetanova mama v svoji skromnosti in plemenitosti ni rekla. Natočila je kozarec mošta in primaknila bliže krožnik z nedeljskim jabolčnim zvitkom:

»Ah, pa ve se minilo, vse smo prestat...«

Sla je k skrinji in iskala med oblikami in rutami.

»Tule je! Prinesla je leseno pipico in jo vtaknila v licu izdelan sodček, ki je stal na mizi.

»France mi je tole prisnel, za sedemdesetletno si morate natočiti iz njega, mi je rekkel. Vedno se me spomini s čem! In že smo sred pogovora: kako je rodila trta na Trški gori, kako dež ovira jensko setev, pa o vnučki, ki se prebuja na peči, in o Dolenskem listu in Kmečkem glasu, ki ležita na koruzi v jerasu. Ce kaj berejo, vprašam, pa se tet za pečjo ujezi:«

»Ni jih moč spraviti od časopisa, kadar se lotijo branjal. Delo pa stoji!«

»Cloveka vse zanimala, zakaj ne bi bral, brani Cvetanova mama sina Gustina in hčerko, ki prebereta vse do zadnjega vrstice. Prijazna, topleseda teče, da se počutiš kakor doma. Spomin odvija podober preteklosti kakor nit s klobička; vse je prepleteno in stokrat povezano, pa vendar razločno in preprosto.«

Sedemdeset let, od teh vsaj dobrih šestdeset dela in trpljenja, prečutnih noči, skrb za otroke in zemljo, ki mora skopata, kakršna je na Kamencih, dajati kruha družini, za davek, za obliko. Dve svestveni vojni; v prvi je mož postal invalid, v drugi so ga ubili bell. Italijani so začeli domačijo; Lojzek, sedemnajstleten fant, je umrl z zločinske Crne roke pri Sv. Križu. Fantje so bili v partizanh, mati pa je ostala z očetom v trškogorski zidanici, kamor sta se zatekla s pogorišča.

Sedemdeset let. Sedemdeset dolgih let, v katerih so uricam sreče in veselja podajali roke dnevi žalosti, trdja dela od zore do mraka. Kaj je bilo najhujše? Kaj bi spraševal, saj je Cvetanova mama že povezana?

»Vse smo prestali, spet je vse dobro...«

Je bilo morda takrat, ko sta Matija in France spomladi 1942 povedala, da jim je par-

tiska organizacija dovolila odditi v gozd? Ne. Mati je veda, kam vleče sinove. Saj je z očetom vred pozna fante, ki so se zbirali enainštiridesetega v njihovi zidanici. Samo je dajala članarino za Osvoboditveni fronto, ki jo je na Kamencih pobirala hčerka Irena.

Je bilo morda najtežje meseca junija 1942, ko so jima počazli dom in vse pobrali? Ali ko so zaprli 15-letnega Lojzka zaradi treh v gnoj začakanih partizanskih narabitnikov in ga deset mesecov vlačili po zaporih? Ali takrat, ko je prišel Franc mimogrede in njej krov vodi Dolenskega odreda, pa mu je povedala, da so beli odpeljali očeta?

»Ne, mama, ubili so ga!« je je odgovoril sin in obema se je trgalo srce. Izmučenega v zmravljenega Cvetana so Eristovci vlečeli klavci umorili, sleklki do golega in na glavo postavili v Krko. Staro sovraščo župnika Komljanca s Prečne je obrodilo izdajalski sud; uporen, napredno misleči Cvetan jim je bil napot.

Kdaj v teh hidih letih ni bilo težko? Cvetanova mama pripoveduje, a ne toči. Ni točila takrat, ko sta s hčerkom na Trški gori prali in šivali fante, niti ne, ko so jo bili sosedi vred odpeljali v Ločno v Konovo kot talki.

»Najtežje mi je bilo, kadar nisem o fantih nič vedela. Govorili so, da so vsi padli, pa se je javil France, pa spet Ma-

Tako je prav!

Cveto Lindič, Dol, p. Smarjeta.

Je Bijeline pa piše Jakob Smrekar iz Kota pri Semiču, naj mu list odsljej pošljemo na domači naslov.

Tako je prav! Fantje so se na domači teknik pri vojakih tako navadili, da ga bodo zdaj redno brali tudi doma.

Sporočite domače naslove tudi vsi ostali, ki ste doslej prejemali časnik na naslov v JLA! Tovaršem, ki so odšli na vojaški rok, pa priporočite, da si list naročijo. Se lepši pa je, da jih z Dolenskim listom presestijo starši, sorodniki, dekleta ali prijatelji!

Dekleta se zbirajo

Zopot se začenjajo tečaji! Rdečega križa za zdravstveno preobvladovanje ženskeh madline.

Lanskoto je so dekleta v I. letniku naučila, kolikor kraljevsko šolo, ki jo vodi Anica Somrak, 25 fantov in 14 deklej, ki pridelajo te dni s poukom kar v starici šoli. Obenem z gospodinjsko šolo je začel zdravstveno posvetovanje: osnovna šola, gimnazija, vrtec, vajenska šola — skupno 700 mladih ljudi, ki drug drugemu komaj sproti izpraznjujo prostore. Dajte nam novo šolo, je zapisano vseh.

O, koliko ljudi bi pomagalo z delom in vožnjami, če bi končno vendarle začeli graditi prepotrebno novo šolo. Posebno mladina bi-

vimo samo z naravnimi sredstvi. Letos pa bodo obravnavale tele predmete:

zdravstvena zaščita nosečnic, novorojenčkov in dojenčkov, povzročenih z očetom in družini, male asanacije, nega bolnika, prva pomoč II. del, alkoholizem itd.

Navedena predavanja so za dekleta in žene izredno važna. Vsaka žena in mati, ki hoče pravilno skrbeti za svoje zdravje, za zdravje novorojenčkov in drugih članov družine, ki hoče pravilno vzgajati svoje otroke pa včasih tudi svojega moža, bi moralna z veseljem in zaupanjem obiskovati tečaj, čeprav po trebužu tudi prostega časa. Kaj pa, če prostega časa ni? Naj si ga pa vzame! Naše matere na kmetijah nai nič več ne rodijo otrok za zboleznim in smrt, temveč za življence.

Da bodo letosni tečaji RK letos pa bodo občasno vredno zavajati, da sta vino in žganje še vedno primerna pijača za otroke. Srite idejo človekoljubne organizacije Rdečega križa, ki združuje vse narode in si prizadeva, da bi pomagali drug drugemu. Prav po Rdečem križu bomo lahko premagali sebičnost in nevoščljivost med našim ljudstvom, ki še vedno ovira napredne sile naše socialistične domovine. Ko so bosedi sošedovi pomagali in bosta oba zaradi skupnega uspeha sredna, bo tudi na naši vasi krepko zmagača napredna miselnost. Uspehi pri malih asanacijah dokazujejo, da smo že na boljši poti.

Mladina, zdaj je čas izobraževanja! Začenjajo se tudi drugi tečaji, n. pr. gospodinjski, in kmetijsko-gospodarske šole, ki jih pa odločno zahtevajo. Rdeči križ bo po svojih močeh sodeloval z vsemi tečaji in folami, saj imajo vsi končni namen, da vzgojijo zdravje, odprejo in samsvočno življenje in delajo po naprednih načelih v svojo korist in za blaginjo skupnosti.

Fantje, ali boste dopustili, da bi vas dekleta po znjanju in napredni miselnosti prekašata? Ali boste prenesli, da bodo več vedela kot vi? Obiskujte kmetijsko-gospodarske šole, kjer jih pa odločno zahtevajo. Rdeči križ trenutno za vas še nima posebne programa, potrebno pa bo poskrbeti, da bodo same žene, temveč tudi doči možje pripravljeni za življene in da bodo tudi ti poznali svoje pravice, zlasti pa — dolžnosti.

Ing. L. Zobec

TUKAJ ODREŽITE!

DOPISNICA

Znamka
za
10 din

Upravi

„Dolenjskega lista“

NOVO MESTO
poštni predel 33

PETER ROMANIC

Visoke šole v Ljubljani

Danes bomo spregovorili o visokih šolah v Sloveniji, saj mnogo Dolenjevcev ne ve žanje. Na visokih šolah se izobražuje mladi akademski naščravci v dveh poglavitvenih smereh. Tisti visokoškolci, ki kažejo posebno sposobnost, nadarjenost in veselje za znanstveno raziskovalno delo, dobe že na visoki šoli poleg temeljnega strokovnega znanja vso pomoč, da se uvedejo v samostojno znanstveno delo. Večina akademskoga naščravca, ki ga vzgajajo na visokih šolah, pa ima naenam, da se posveti praktičnemu poklicu. Naše visoke šole dajejo mlade tehnike – inženirje, profesorje, pravnike, gospodarstvenike, kmetijske in gozdarske strokovnjake itd. Tako imajo torej naši visoki šole lepo v odgovornem nalogu, da vzgoje dobre strokovnjake, ki bodo hkrati predani in zavedni građitelji naše socialistične države na vseh enočestvenih važnih mestih v naši proizvodnji in našem gospodarstvu, v našem državnem oblastvenem ustroju, v naši prosvetni službi itd.

Najvišje, znanstvene vzgojne državne ustanove v Sloveniji so: Univerza, Tehnična visoka šola, Medicinska fakulteta in samostolna Agronomiko-gozdarska fakulteta. Poleg teh najvišjih znanstvenih vzgojnih ustanov vzdržuje LRS tudi še Visoko bogoslovno šolo v obliku samostolne Teološke fakultete kot državno vzgojno ustanovo.

Na univerzi poučujejo prirodoslovne, matematične, filozofske, jezikoslovne, pravne, družbenne in ekonomske vede. Pouk na univer-

zitetu je razdeljen na sestavne skupine, ki jih dajejo naši visoki šoli. Na Medicinski visoki šoli se posvetuje splošna medicina in stomatologija (zobozdravništvo). Tu se izobražujejo naši mladi zdravnik. Na samostolni Agronomski in Gozdarski fakulteti pa vzgajajo naše kmetijske in gozdarske visokoscholce, ki dobe po končanem študiju naši kmetijske in gospodarske strokovnjake, kdo dobe po končanem študiju naši inženirje agronomije ozirno gospodarstva.

Na teh visokih šolah je sedaj nad 6500 stuščev. Tako torej danes lahko vsak Slovenski, ki je končal gimnazijo in želi nadaljevati svoje študije na visoki šoli, to lahko storiti na domačem učnem zavodu. Kolikor zato nima lastnih sredstev, mu jih daje naša ljudska oblast v obliki štipendij. Danes presega odstotek študentov s štipendijami že 60% vsega študija. Pripravljeni pa je treba, da predvsem tehnično kvalificirane strokovnjake, ki dobe po končanem študiju naši inženirje agronomije ozirno gospodarstva.

Na vseh teh visokih šolah je sedaj nad 6500 stuščev. Tako torej danes lahko vsak Slovenski, ki je končal gimnazijo in želi nadaljevati svoje študije na visoki šoli, to lahko storiti na domačem učnem zavodu. Kolikor zato nima lastnih sredstev, mu jih daje naša ljudska oblast v obliki štipendij. Danes presega odstotek študentov s štipendijami že 60% vsega študija. Pripravljeni pa je treba, da predvsem tehnično kvalificirane strokovnjake, ki dobe po končanem študiju naši inženirje agronomije ozirno gospodarstva.

Ze ta kratek pregled dovolj zgodovino pove, kako pomembne izvlečke našega sovražja v vsem

zgodovini. Tako bo mimo stroškov, pa tako udeležba pri zagotovitvah, Novomeščani Andrej Ašnč predlaga, naj se spored razširiti na pet panog. »Dodatajte se streljanje!« Vsačko ve, da bo imel Andrej v streljanju glavno besedo, saj je član strelarske družine na Taboru in da prav zato propagira streljanje. Res pa je, da bodo tako igre bolj zanimive. Na vrsti je pravilniki iger. Tu je najbolj giban Samo Medic. Vedno se bojni, da ne bi bil v tej ali oni postavki kakša zamka, ki bi jo klub ali tekmovalci izigravali. Preciznost in pravniška natančnost nista nikoli odveč, sicer pa Samo nekaj ekonomist. Kasnška Škoda! No, pa povojno, kdo so še drugi organizatorji: »Generalni Štab« – Medic (KDV), Bulc (UK), Drčar (RAK) in predstavnik (Društvo belokranjskih študentov) na Klopču. Pomegal so prav izdatno Simec (DBS), Miklec in Ašnč (KDV).

Bilo je že pozno zvečer. Zivljene na Univerzi je že zamrlio. Pred vhodom majhna skupina študentov glasno razpravila. O športu, seveda. To so namreč organizatorji Dolenskih študentskih športnih iger. Menijo, naj bi bile vse pravilnosti in pravniški dogovori v Ljubljani. Tako bo mimo stroškov, pa tako udeležba pri zagotovitvah, Novomeščani Andrej Ašnč predlaga, naj se spored razširiti na pet panog. »Dodatajte se streljanje!« Vsačko ve, da bo imel Andrej v streljanju glavno besedo, saj je član strelarske družine na Taboru in da prav zato propagira streljanje. Res pa je, da bodo tako igre bolj zanimive. Na vrsti je pravilniki iger. Tu je najbolj giban Samo Medic. Vedno se bojni, da ne bi bil v tej ali oni postavki kakša zamka, ki bi jo klub ali tekmovalci izigravali. Preciznost in pravniška natančnost nista nikoli odveč, sicer pa Samo nekaj ekonomist. Kasnška Škoda! No, pa povojno, kdo so še drugi organizatorji: »Generalni Štab« – Medic (KDV), Bulc (UK), Drčar (RAK) in predstavnik (Društvo belokranjskih študentov) na Klopču. Pomegal so prav izdatno Simec (DBS), Miklec in Ašnč (KDV).

Začelo se je s streljanjem

Andrej je preskrbel streljilce, muncijo, puške: to pa je vse. Skoraj vsa tridesetica, ki je dva večera zapored streljala na Taboru, vsi so dobri strelci. Osmice, devetice in celo desetice so bile prav pogoste. Ce pa bi opazovali Bulca in Ašnča, pri katerih so bili tri desetice zapored, da se lahko upravidijo edulji, kajti dosegli 46 krogov od 50 možnih ni šta. To lahko stresne nekaj nadbojš. In Bulc je ta podvig upravil kar dvakrat v stoječem in ležečem stavu. Kleče pa je napravil »samom« 40 krogov. Bulc je torej zmanjšal rezultat 122 krogov. Sledi mu Ašnč s 128 krogov. Najboljši Ribnčani je bil Mencin, ki je zasedel tretje mesto s 120 krogovi. Cetrti je bil Novomeščani Simec, ki mu je verjetno pomagal trening čez poletje (tubogli vrabec in...). Med ekipami so bili Stičanski najboljši. Dosegli so 554 krogov. Na 13 krogov so bili slabši Novomeščani. Tretji so bili Ribnčani s 524 krogi in zadnji Belokranjci s 477 krogi.

V odbojki zmagali Novomeščani

Hladno ljubljansko jutro ne bera mnogo. Prsti so trdi, silki.

Na dnevnem redu. Kmalu nastopil izboljšanje. Novomeščani so več kot v roki, saj graju skoraj svinj sprostionalce. Medic, Simčič, Simec in Lapajne, pa tudi Zorko in Strebenc sta dobra. Ostale ekipe so zastopali atleti z izjemno Turka in Klopču. Stebri ribnški ekipe so področja domačega južnoslovan-

skih narodnem življenju. Visoko šolstvo tvori v družbenem sodelovanju s Slovensko akademijo znanosti in umetnosti vrh naših znanstvenih prizadavanj. Poleg tega pa daje našemu občestvu, ki nenehno razvija s svojo ljudsko demokratično oblastjo na temelju socialističnega gospodarstva, priznavalno sile do najvišje stopnje, prepotrebne domače visoko kvalificirane strokovnjake za vsa področja našega družbeno političnega in gospodarskega življenja.

Na dnevnem redu. Kmalu nastopil izboljšanje. Novomeščani so več kot v roki, saj graju skoraj svinj sprostionalce. Medic, Simčič, Simec in Lapajne, pa tudi Zorko in Strebenc sta dobra. Ostale ekipe so zastopali atleti z izjemno Turka in Klopču. Stebri ribnški ekipe so področja domačega južnoslovan-

skih narodnem življenju. Visoko šolstvo tvori v družbenem sodelovanju s Slovensko akademijo znanosti in umetnosti vrh naših znanstvenih prizadavanj. Poleg tega pa daje našemu občestvu, ki nenehno razvija s svojo ljudsko demokratično oblastjo na temelju socialističnega gospodarstva, priznavalno sile do najvišje stopnje, prepotrebne domače visoko kvalificirane strokovnjake za vsa področja našega družbeno političnega in gospodarskega življenja.

Na dnevnem redu. Kmalu nastopil izboljšanje. Novomeščani so več kot v roki, saj graju skoraj svinj sprostionalce. Medic, Simčič, Simec in Lapajne, pa tudi Zorko in Strebenc sta dobra. Ostale ekipe so zastopali atleti z izjemno Turka in Klopču. Stebri ribnški ekipe so področja domačega južnoslovan-

skih narodnem življenju. Visoko šolstvo tvori v družbenem sodelovanju s Slovensko akademijo znanosti in umetnosti vrh naših znanstvenih prizadavanj. Poleg tega pa daje našemu občestvu, ki nenehno razvija s svojo ljudsko demokratično oblastjo na temelju socialističnega gospodarstva, priznavalno sile do najvišje stopnje, prepotrebne domače visoko kvalificirane strokovnjake za vsa področja našega družbeno političnega in gospodarskega življenja.

Na dnevnem redu. Kmalu nastopil izboljšanje. Novomeščani so več kot v roki, saj graju skoraj svinj sprostionalce. Medic, Simčič, Simec in Lapajne, pa tudi Zorko in Strebenc sta dobra. Ostale ekipe so zastopali atleti z izjemno Turka in Klopču. Stebri ribnški ekipe so področja domačega južnoslovan-

skih narodnem življenju. Visoko šolstvo tvori v družbenem sodelovanju s Slovensko akademijo znanosti in umetnosti vrh naših znanstvenih prizadavanj. Poleg tega pa daje našemu občestvu, ki nenehno razvija s svojo ljudsko demokratično oblastjo na temelju socialističnega gospodarstva, priznavalno sile do najvišje stopnje, prepotrebne domače visoko kvalificirane strokovnjake za vsa področja našega družbeno političnega in gospodarskega življenja.

Na dnevnem redu. Kmalu nastopil izboljšanje. Novomeščani so več kot v roki, saj graju skoraj svinj sprostionalce. Medic, Simčič, Simec in Lapajne, pa tudi Zorko in Strebenc sta dobra. Ostale ekipe so zastopali atleti z izjemno Turka in Klopču. Stebri ribnški ekipe so področja domačega južnoslovan-

skih narodnem življenju. Visoko šolstvo tvori v družbenem sodelovanju s Slovensko akademijo znanosti in umetnosti vrh naših znanstvenih prizadavanj. Poleg tega pa daje našemu občestvu, ki nenehno razvija s svojo ljudsko demokratično oblastjo na temelju socialističnega gospodarstva, priznavalno sile do najvišje stopnje, prepotrebne domače visoko kvalificirane strokovnjake za vsa področja našega družbeno političnega in gospodarskega življenja.

Na dnevnem redu. Kmalu nastopil izboljšanje. Novomeščani so več kot v roki, saj graju skoraj svinj sprostionalce. Medic, Simčič, Simec in Lapajne, pa tudi Zorko in Strebenc sta dobra. Ostale ekipe so zastopali atleti z izjemno Turka in Klopču. Stebri ribnški ekipe so področja domačega južnoslovan-

skih narodnem življenju. Visoko šolstvo tvori v družbenem sodelovanju s Slovensko akademijo znanosti in umetnosti vrh naših znanstvenih prizadavanj. Poleg tega pa daje našemu občestvu, ki nenehno razvija s svojo ljudsko demokratično oblastjo na temelju socialističnega gospodarstva, priznavalno sile do najvišje stopnje, prepotrebne domače visoko kvalificirane strokovnjake za vsa področja našega družbeno političnega in gospodarskega življenja.

Na dnevnem redu. Kmalu nastopil izboljšanje. Novomeščani so več kot v roki, saj graju skoraj svinj sprostionalce. Medic, Simčič, Simec in Lapajne, pa tudi Zorko in Strebenc sta dobra. Ostale ekipe so zastopali atleti z izjemno Turka in Klopču. Stebri ribnški ekipe so področja domačega južnoslovan-

skih narodnem življenju. Visoko šolstvo tvori v družbenem sodelovanju s Slovensko akademijo znanosti in umetnosti vrh naših znanstvenih prizadavanj. Poleg tega pa daje našemu občestvu, ki nenehno razvija s svojo ljudsko demokratično oblastjo na temelju socialističnega gospodarstva, priznavalno sile do najvišje stopnje, prepotrebne domače visoko kvalificirane strokovnjake za vsa področja našega družbeno političnega in gospodarskega življenja.

Na dnevnem redu. Kmalu nastopil izboljšanje. Novomeščani so več kot v roki, saj graju skoraj svinj sprostionalce. Medic, Simčič, Simec in Lapajne, pa tudi Zorko in Strebenc sta dobra. Ostale ekipe so zastopali atleti z izjemno Turka in Klopču. Stebri ribnški ekipe so področja domačega južnoslovan-

skih narodnem življenju. Visoko šolstvo tvori v družbenem sodelovanju s Slovensko akademijo znanosti in umetnosti vrh naših znanstvenih prizadavanj. Poleg tega pa daje našemu občestvu, ki nenehno razvija s svojo ljudsko demokratično oblastjo na temelju socialističnega gospodarstva, priznavalno sile do najvišje stopnje, prepotrebne domače visoko kvalificirane strokovnjake za vsa področja našega družbeno političnega in gospodarskega življenja.

Na dnevnem redu. Kmalu nastopil izboljšanje. Novomeščani so več kot v roki, saj graju skoraj svinj sprostionalce. Medic, Simčič, Simec in Lapajne, pa tudi Zorko in Strebenc sta dobra. Ostale ekipe so zastopali atleti z izjemno Turka in Klopču. Stebri ribnški ekipe so področja domačega južnoslovan-

skih narodnem življenju. Visoko šolstvo tvori v družbenem sodelovanju s Slovensko akademijo znanosti in umetnosti vrh naših znanstvenih prizadavanj. Poleg tega pa daje našemu občestvu, ki nenehno razvija s svojo ljudsko demokratično oblastjo na temelju socialističnega gospodarstva, priznavalno sile do najvišje stopnje, prepotrebne domače visoko kvalificirane strokovnjake za vsa področja našega družbeno političnega in gospodarskega življenja.

Na dnevnem redu. Kmalu nastopil izboljšanje. Novomeščani so več kot v roki, saj graju skoraj svinj sprostionalce. Medic, Simčič, Simec in Lapajne, pa tudi Zorko in Strebenc sta dobra. Ostale ekipe so zastopali atleti z izjemno Turka in Klopču. Stebri ribnški ekipe so področja domačega južnoslovan-

skih narodnem življenju. Visoko šolstvo tvori v družbenem sodelovanju s Slovensko akademijo znanosti in umetnosti vrh naših znanstvenih prizadavanj. Poleg tega pa daje našemu občestvu, ki nenehno razvija s svojo ljudsko demokratično oblastjo na temelju socialističnega gospodarstva, priznavalno sile do najvišje stopnje, prepotrebne domače visoko kvalificirane strokovnjake za vsa področja našega družbeno političnega in gospodarskega življenja.

Na dnevnem redu. Kmalu nastopil izboljšanje. Novomeščani so več kot v roki, saj graju skoraj svinj sprostionalce. Medic, Simčič, Simec in Lapajne, pa tudi Zorko in Strebenc sta dobra. Ostale ekipe so zastopali atleti z izjemno Turka in Klopču. Stebri ribnški ekipe so področja domačega južnoslovan-

skih narodnem življenju. Visoko šolstvo tvori v družbenem sodelovanju s Slovensko akademijo znanosti in umetnosti vrh naših znanstvenih prizadavanj. Poleg tega pa daje našemu občestvu, ki nenehno razvija s svojo ljudsko demokratično oblastjo na temelju socialističnega gospodarstva, priznavalno sile do najvišje stopnje, prepotrebne domače visoko kvalificirane strokovnjake za vsa področja našega družbeno političnega in gospodarskega življenja.

Na dnevnem redu. Kmalu nastopil izboljšanje. Novomeščani so več kot v roki, saj graju skoraj svinj sprostionalce. Medic, Simčič, Simec in Lapajne, pa tudi Zorko in Strebenc sta dobra. Ostale ekipe so zastopali atleti z izjemno Turka in Klopču. Stebri ribnški ekipe so področja domačega južnoslovan-

skih narodnem življenju. Visoko šolstvo tvori v družbenem sodelovanju s Slovensko akademijo znanosti in umetnosti vrh naših znanstvenih prizadavanj. Poleg tega pa daje našemu občestvu, ki nenehno razvija s svojo ljudsko demokratično oblastjo na temelju socialističnega gospodarstva, priznavalno sile do najvišje stopnje, prepotrebne domače visoko kvalificirane strokovnjake za vsa področja našega družbeno političnega in gospodarskega življenja.

Na dnevnem redu. Kmalu nastopil izboljšanje. Novomeščani so več kot v roki, saj graju skoraj svinj sprostionalce. Medic, Simčič, Simec in Lapajne, pa tudi Zorko in Strebenc sta dobra. Ostale ekipe so zastopali atleti z izjemno Turka in Klopču. Stebri ribnški ekipe so področja domačega južnoslovan-

skih narodnem življenju. Visoko šolstvo tvori v družbenem sodelovanju s Slovensko akademijo znanosti in umetnosti vrh naših znanstvenih prizadavanj. Poleg tega pa daje našemu občestvu, ki nenehno razvija s svojo ljudsko demokratično oblastjo na temelju socialističnega gospodarstva, priznavalno sile do najvišje stopnje, prepotrebne domače visoko kvalificirane strokovnjake za vsa področja našega družbeno političnega in gospodarskega življenja.

Na dnevnem redu. Kmalu nastopil izboljšanje. Novomeščani so več kot v roki, saj graju skoraj svinj sprostionalce. Medic, Simčič, Simec in Lapajne, pa tudi Zorko in Strebenc sta dobra. Ostale ekipe so zastopali atleti z izjemno Turka in Klopču. Stebri

Nad Gorjanci se je svitalo, ko je stopil Jože pred bajto. Pred njim je bila cesta — široka in blatna. Ponoči je deževalo in v lužah so se belili oblaiki, ki jih sevar še ni razginal.

— Pa ne izgubi! je zaklicalca za njim mati, ko je stisnil v žep tri desetake! — Korajoš, fant, takega zoba ni niti skoda! Jože se je nasmehnil, toda ni mogel priskriti bolečine, ki ga je mučila, da že tretjo noč ni zatisnil očesa. — Zbogom, mati! je zaklical, ko je bil že nekaj korakov od hiše.

Do mesta je bilo dobre štiri ure. Skrbelo ga je, kako bo pri zdravniku, kajti sovražil je mesto in se ga bal tako, kot se boji zločinov svoje vesti, ko spozna svoj gresh. Toda Jože ni grešil, le mesta se je rad izgibal. Kadar je šel oče na

Jože Prime:

Karakteristika

(Odlomek)

Ni še minilo štirinajst dni, odkar je Minka odšla na tečaj, in že se je vrnila. Po trgu so se razsirile govorice, da so jo izključili zato, ker je hodila v cerkev.

Nekega dne je šolski upravitelj, ki je bil obenem nekakšen odbornik v krajevnem ljudskem odboru, poklical Emila k sebi.

Upravitelj je bil že priletel, pameten mož. Navadno so ljudje, preden so se odločili za kaj važnejšega, vprašali njega za svet.

Tako jo je Emil vstopil, mu je ponudil stol:

— Sedil!

Emil je sedel:

— Hvala.

Tudi upravitelj je sedel, pričkal cigareto in začel:

— Veš zakaj sem te poklical?

— Ne.

— Tudi približno ne?

— Tudi ne.

Upravitelj je potegnil dim, ga spustil skozi nos, nabral čelo v gube in začel:

— Zaradi Minke sem te poklical. Pusti jo. Ona ni zate.

Preveč lahkomislina je.

Emil je molčal. Vedel je, da je ne bo mogel nikoli postati. Preveč sta dala drug drugemu in preveč sta drug drugemu vzela, da bi se lahko tako mirno ločila.

Upravitelj je vedel, kaj se dogaja v Emili, zato je nadaljeval:

— Njena karakteristika ne pove nič dobrega.

— Pustite karakteristiko. Karakteristike pišejo ljudje, a vsak človek je dober, dokler ga ljudje ne pokvari.

— Pusti filozofiranje. Minka ni dekle, kakršno zasluži ti.

Emil je čutil Minko kot del sebe. Govoriti grdo o njej, bi se mu zdelo prav tako, kakov bi obrekovali njega.

— Vseeno jo imam rad! —

Upravitelj pa je rezal vse globlje:

— Ljudje govorijo, da so jo zato, ker je hodila v cerkev. Toda to ne drži!

Malo je umolknil, povlekel zadnji dim, ugasnil čik in hitro zaključil:

— Vrgli so jo zaradi nemore!

Emil je presenečeno vzliknil:

— Ni res!

— Večkrat tudi spala ni v internatu...

— Ne verjamem!

— Takoj boš verjel!

Upravitelj je odpril predal pisalne mize in nekaj časa brskal po njem. Izvlekel je kuverto in iz nje s pisalnim strojem pisano Minkino karakteristiko. Porinil jo je Emilu:

— Na, beri!

Emil je vzel karakteristiko, pogledal upravitelja, potem pa tisti nesrečni list papirja,

... že drugi dan po prihodu v mesto je navezala stike z nekim moškim in se stestajala z njim tudi v času, določenem za učenje...

Emil je vrgel list papirja po mizi in zbežal skozi vrata. Biral je in si vstreljal v glavo:

— Ne! Saj ni mogoče! Minka ni takaj! Nekjaj pa je govoril v njem!

— Taka je! To je resnica! Ti je nisi nikoli poznal, sicer pa sam veš, da upravitelj nikanoli ne laže.

Takrat je Emil prvič zasumil, da Minka laže, takrat je začutil, da se je v njuni ljubnosti prvič nekaj zamajalo, takrat je šla prva, komaj vidna senca preko njune ljubnosti.

sejem in je moral Jože z njim, je prisedel brez besed na voz, toda bilo mu je težko in najraje bi skočil sred ceste z voza, se pognal v travo in bežal, bežal. A danes mora spet v mesto. Zob ga boli in mati je rekla, da bo bolje, če gre. Ko ne bi rekla to mati... Vedel je, da ne sme zavrniti njene ljubnosti, ne bilo bi prav...

Pred njim je bila cesta, blatna, široka, umazana. Okorni čvrlji so se mu pograzili v blato in hlače je imel oškropljeno do kolen. Za hribom se je prikazal zvonik. Nekoč je z radovednimi očmi gledal vanj in misli so mu blodile po tlakovanih ulicah, po velikih trgovinah, po izložbah, kjer diše slaščice, ki so vabljivo raztresene za steklom. V milih si je predstavljal v mestu vse, kar je najlepšega. A vselej, kadar je moral z očetom tja, ga je navdajal strah pred nečim tujim, neznanim. Spomnil se je... Nekoč je videl otroka, ki je pred trgovinom s kruhom vlekel mater za krilo in šepetal: — Mati, kruha! Videl je berača, ki je v razcapani obliki klečal na pločniku in z oteklimi očmi blodil po množici, ki je hitela mimo, kadar da bi ga ne bilo tam. Za njim je bila trgovina in v izložbenem oknu so vabilo slăščice... Videl je bogate kupce, ki so se prepričali na selmišču za nekaj dinarjev. Videl

je debelega moža s kuščno, kačo je kukal iz lesene hišice in kričal: »Vroči kostanj, kupitelj!... Iz tistih umazanih rok je ponujal kostanj. Videl je... in mesto je bilo zanj polno gridih, režečih se obrazov, ki so ga zasmehovali, ko je hodil siromašen in ubog mimo razkošnih izložb s pisanim blagom.

XXXX

V čakalnicu je bilo še prazno, ko je vstopil. Ni upal steti, Zdelo se mu je, da bi zamašal lepe, belo barvane stole s svojo od poti umazano obliko. Stopil je v kot in čakal. Vse je bilo tih, le iz ordinacijske sobe se je zdaj pozdeliščalo žvenketanje inštrumentov, ki jih je pripravljala sestra. Jože je poslušal in tesno mu je bilo ob misli, kako bo, ko se sedel na stol ob oknu, odprti ust in... bolelo bo, to je vedel dobro, toda mati je rekla, da bo potem bolje. Pa, saj mu je bilo že dvajset let.

Dolgo je čakal sam. Polagoma pa so začeli prihajati ljudje. Bili so lepo oblečeni.

Se nikoli ni bil pri zdravniku. Nekoč mu je mati pravila,

kako je tam. Sedaj ni bil več radoveden, želel si je samo čimprej od tod, čeprav bi moral prej hudo trpeti.

Ni prišel prvi na vrsto, pa tudi drugi in tretji ne. Menil je, da so pozabili nanj. Pomaknil se je do vrata in smuknil v sobo, ko je sestra odprla vrata.

— Izpušlj? je vprašal zdravnik, ki si je pravkar umival roke. Jože mu je z jecljajočim glasom potrdil.

— Plačati boš moral, fanti Pet in trideset, brez injekcij! se je zasmehjal debelušast zdravnik in ga premobil od nog do glave. Mrzlo ga je sprepletlo, ko je pomislil, da ima pre-

zahitil. Rdečica ga je obilala in v ustih ga je zaskelalo še bolj.

Stopil je k vratom, Nasproti mu je prisia ženska, dobrodušna meštanka, pokrita z majhnim modnim klobučkom in svilenim dežnikom v rokah. Pred Jožetom se je ustavila: — Saj ni bilo tako hudo, malo. Pobožala ga je po lasti: — Jože! Saj zdaj ne bo več bolelo! Jože ni dvignil glave, samega v tla je gledal in solze so mu drsele na ponošeni suknički. Pred seboj je videl številke, mater, dolgo, blatno cesto, snejoče obrazy. Prijet se je ogorčil stopnicami in ščitnikom in ščitnikom v celotni dežnični vlažnosti.

Dr. Alojzij Gradnik spada med največje duhove slovenske književnosti, saj je s svojo pretresljivo lepo ljubezensko izpovedjo dal velik delež slovenskih literikov. Rodil se je 3. avgusta v Medani v Brdih, na skrajnem jugozahodu slovenske zemlje.

Gradnika pa ni prevzela samo njena lepota, ampak ga je pretesla tudi njena prezboginja smrt. Jeseni leta 1911 ali spomladi 1912 je Šta Marija s svojim bratrancem in tovarisko, s katerim sta skupaj delali pri Gabrščku, na Sveti goro pri Gorici. Popoldne, ko so se vračali, so vsi trije umivali nove v mrzli Ščitnik. In to je bilo za šibko Marijo dovolj. Začela je boljati in od junija do novembra je že moralna na bolezniški dočust. Po novembру 1912 je spet stopila v službo, vendar ne za dolgo. Zdravnik ji je spet svetoval, naj gre na deželo, kjer bo dober zrak in domača hrana. Ko je bila zunaj mesta, je bila sicer pri znanih ljudeh, toda Marija kljub temu toži v pismu materi, da se dolgočasni v mrzli Ščitnik in to je bilo za šibko Marijo dovolj. Začela je boljati in od junija do novembra je že moralna na bolezniški dočust. Po novembru 1912 je spet stopila v službo, vendar ne za dolgo. Zdravnik ji je spet svetoval, naj gre na deželo, kjer bo dober zrak in domača hrana. Ko je bila zunaj mesta, je bila sicer pri znanih ljudeh, toda Marija kljub temu toži v pismu materi, da se dolgočasni v mrzli Ščitnik in to je bilo za šibko Marijo dovolj. Začela je boljati in od junija do novembra je že moralna na bolezniški dočust. Po novembru 1912 je spet stopila v službo, vendar ne za dolgo. Zdravnik ji je spet svetoval, naj gre na deželo, kjer bo dober zrak in domača hrana. Ko je bila zunaj mesta, je bila sicer pri znanih ljudeh, toda Marija kljub temu toži v pismu materi, da se dolgočasni v mrzli Ščitnik in to je bilo za šibko Marijo dovolj. Začela je boljati in od junija do novembra je že moralna na bolezniški dočust. Po novembru 1912 je spet stopila v službo, vendar ne za dolgo. Zdravnik ji je spet svetoval, naj gre na deželo, kjer bo dober zrak in domača hrana. Ko je bila zunaj mesta, je bila sicer pri znanih ljudeh, toda Marija kljub temu toži v pismu materi, da se dolgočasni v mrzli Ščitnik in to je bilo za šibko Marijo dovolj. Začela je boljati in od junija do novembra je že moralna na bolezniški dočust. Po novembru 1912 je spet stopila v službo, vendar ne za dolgo. Zdravnik ji je spet svetoval, naj gre na deželo, kjer bo dober zrak in domača hrana. Ko je bila zunaj mesta, je bila sicer pri znanih ljudeh, toda Marija kljub temu toži v pismu materi, da se dolgočasni v mrzli Ščitnik in to je bilo za šibko Marijo dovolj. Začela je boljati in od junija do novembra je že moralna na bolezniški dočust. Po novembru 1912 je spet stopila v službo, vendar ne za dolgo. Zdravnik ji je spet svetoval, naj gre na deželo, kjer bo dober zrak in domača hrana. Ko je bila zunaj mesta, je bila sicer pri znanih ljudeh, toda Marija kljub temu toži v pismu materi, da se dolgočasni v mrzli Ščitnik in to je bilo za šibko Marijo dovolj. Začela je boljati in od junija do novembra je že moralna na bolezniški dočust. Po novembru 1912 je spet stopila v službo, vendar ne za dolgo. Zdravnik ji je spet svetoval, naj gre na deželo, kjer bo dober zrak in domača hrana. Ko je bila zunaj mesta, je bila sicer pri znanih ljudeh, toda Marija kljub temu toži v pismu materi, da se dolgočasni v mrzli Ščitnik in to je bilo za šibko Marijo dovolj. Začela je boljati in od junija do novembra je že moralna na bolezniški dočust. Po novembru 1912 je spet stopila v službo, vendar ne za dolgo. Zdravnik ji je spet svetoval, naj gre na deželo, kjer bo dober zrak in domača hrana. Ko je bila zunaj mesta, je bila sicer pri znanih ljudeh, toda Marija kljub temu toži v pismu materi, da se dolgočasni v mrzli Ščitnik in to je bilo za šibko Marijo dovolj. Začela je boljati in od junija do novembra je že moralna na bolezniški dočust. Po novembru 1912 je spet stopila v službo, vendar ne za dolgo. Zdravnik ji je spet svetoval, naj gre na deželo, kjer bo dober zrak in domača hrana. Ko je bila zunaj mesta, je bila sicer pri znanih ljudeh, toda Marija kljub temu toži v pismu materi, da se dolgočasni v mrzli Ščitnik in to je bilo za šibko Marijo dovolj. Začela je boljati in od junija do novembra je že moralna na bolezniški dočust. Po novembru 1912 je spet stopila v službo, vendar ne za dolgo. Zdravnik ji je spet svetoval, naj gre na deželo, kjer bo dober zrak in domača hrana. Ko je bila zunaj mesta, je bila sicer pri znanih ljudeh, toda Marija kljub temu toži v pismu materi, da se dolgočasni v mrzli Ščitnik in to je bilo za šibko Marijo dovolj. Začela je boljati in od junija do novembra je že moralna na bolezniški dočust. Po novembru 1912 je spet stopila v službo, vendar ne za dolgo. Zdravnik ji je spet svetoval, naj gre na deželo, kjer bo dober zrak in domača hrana. Ko je bila zunaj mesta, je bila sicer pri znanih ljudeh, toda Marija kljub temu toži v pismu materi, da se dolgočasni v mrzli Ščitnik in to je bilo za šibko Marijo dovolj. Začela je boljati in od junija do novembra je že moralna na bolezniški dočust. Po novembru 1912 je spet stopila v službo, vendar ne za dolgo. Zdravnik ji je spet svetoval, naj gre na deželo, kjer bo dober zrak in domača hrana. Ko je bila zunaj mesta, je bila sicer pri znanih ljudeh, toda Marija kljub temu toži v pismu materi, da se dolgočasni v mrzli Ščitnik in to je bilo za šibko Marijo dovolj. Začela je boljati in od junija do novembra je že moralna na bolezniški dočust. Po novembru 1912 je spet stopila v službo, vendar ne za dolgo. Zdravnik ji je spet svetoval, naj gre na deželo, kjer bo dober zrak in domača hrana. Ko je bila zunaj mesta, je bila sicer pri znanih ljudeh, toda Marija kljub temu toži v pismu materi, da se dolgočasni v mrzli Ščitnik in to je bilo za šibko Marijo dovolj. Začela je boljati in od junija do novembra je že moralna na bolezniški dočust. Po novembru 1912 je spet stopila v službo, vendar ne za dolgo. Zdravnik ji je spet svetoval, naj gre na deželo, kjer bo dober zrak in domača hrana. Ko je bila zunaj mesta, je bila sicer pri znanih ljudeh, toda Marija kljub temu toži v pismu materi, da se dolgočasni v mrzli Ščitnik in to je bilo za šibko Marijo dovolj. Začela je boljati in od junija do novembra je že moralna na bolezniški dočust. Po novembru 1912 je spet stopila v službo, vendar ne za dolgo. Zdravnik ji je spet svetoval, naj gre na deželo, kjer bo dober zrak in domača hrana. Ko je bila zunaj mesta, je bila sicer pri znanih ljudeh, toda Marija kljub temu toži v pismu materi, da se dolgočasni v mrzli Ščitnik in to je bilo za šibko Marijo dovolj. Začela je boljati in od junija do novembra je že moralna na bolezniški dočust. Po novembru 1912 je spet stopila v službo, vendar ne za dolgo. Zdravnik ji je spet svetoval, naj gre na deželo, kjer bo dober zrak in domača hrana. Ko je bila zunaj mesta, je bila sicer pri znanih ljudeh, toda Marija kljub temu toži v pismu materi, da se dolgočasni v mrzli Ščitnik in to je bilo za šibko Marijo dovolj. Začela je boljati in od junija do novembra je že moralna na bolezniški dočust. Po novembru 1912 je spet stopila v službo, vendar ne za dolgo. Zdravnik ji je spet svetoval, naj gre na deželo, kjer bo dober zrak in domača hrana. Ko je bila zunaj mesta, je

Za napredek in razvoj črnomaljske občine

Po reorganizaciji in teritorialni spremembah državne uprave je za mnoge občine nastalo pereče vprašanje, kako z lastnimi silami »vzeti« naprej. Tudi Črnomelj spada med take občine. Organizacijske spremembe so bile ravno v Črnomelju pogoste. Tu so začeli delovati naši prvi organi ljudske oblasti, razvijajoč se od KLO vse do skupnosti in nazaj s postopno reorganizacijo na sedanjih občinskih ljudskih odborih.

Desetletna doba socialistične graditve je dignila Belo krajino iz zaostalosti in jo vključila v naš splošno gospodarski razvoj. Bela krajina je v marsičem spremenila svojo vnanje podobo. Širok investicijski program bivšega OLO Črnomelj se je odvijal pretežno v črnomaljskem bazenu in sedanja reorganizacija je zatekla mnoga podjetja in ustanove v stanju investicijske gradnje, ko še ne morejo dajati družbenega prispevka. Največ takih odprtih

vprašanj je ostalo prav v sedanji črnomaljski občini.

Najbolj pereče vprašanje črnomaljske občine je vsekakor izgradnja vodovoda. Črnomelj, ki se je zadnja leta močno razvil, je brez pitne vode. Pozabiti ne smemo, da je tudi tovarna »Belsad« živiljenjsko povezana s pitno vodo. Vodovod v Belli krajini je začel graditi že bivši OLO. Za črnomaljski vodovod je doslej porabiljenih 75 milijonov dinarjev (nakup potrebnega materiala, glavno zajetje pri Dobliški in izkop za cevi do Črnomelja). O tej gradnji so veliko razpravljali delovni kolektivi v podjetjih in zbori volivcev. Ljudje so se zavezali, da bodo izdatno pomagali s prostovoljnimi deli pri izkopih in podobno. Za glavna dela bi bilo potrebnih še okoli 20 milijonov dinarjev investicij.

Druga važna naloga občine je elektrifikacija, saj je ostalo še 30 vasi in zaselkov, ki nimajo

elektrike; vmes so izrazito parcijske vasi, ki potrebljivo čakajo na pridobitev našega socialističnega razvoja. Ponekod imajo že drogove in drugi materiali.

Stanovanjsko vprašanje tudi nujno terja rešitve. Črnomelj je narasel po vojni več kot za polovico prebivalstva, gradnja stanovanj pa ni dosegla tega razvoja, čeprav hitro napreduje, tako v državnem in privatem sektorju. Med objekti, ki se gradijo, je najnujnejša šola na Vinici; ta je v zaključni fazi in jo je treba dograditi.

Janez Vitkovič

IZ NOVE KUPOLNE PEČI V BELOKRAJANSKI ŽELEZOLIVARNI TEČE ŽELEZO

Zene-zadružnice kočevskega okraja za zimske mesece

Zima trka na duri, kmetje so pripravili zadnje pridelke in družina se zbrajajo okoli topie peči. V zimskih dnevih bo dovolj časa tudi za kmečke žene. Da bi ta čas čim bolje izkoristile, je organizacija Zvezde zadružnic pripravila veliko pestrih in počutnih tečajev ter predavanj.

Preteldki teden se je sestal okrajni odbor Zvezde zadružnic in na kratko pregeval pretrek in bodoče delo organizacije. Odbori zadružnic, ki so pri posameznih zadrugah, so dosegli dokaj lepe uspehe. V Velikih Laščah so imeli dva tečaja za konzerviranje zelenjav, ki ga je obiskovalo 30 zadružnic. V Kompoljah pa tovarišča, ki je obi-

skovala tečaj za vkuhanje, ni pripravila posebnega tečaja, temveč je poučevala gospodinje po hišah in jim takoj praktično pokazala konzerviranje in vkuhanje. V Fari so pripravili sadno razstavo, organizirali pa bodo tečaj za pletenje cekarjev. Te dni bodo pripravili tudi tečaj za predelavo in konzerviranje prašičev in sicer najprej tečaj za zadružnice vsega okraja, nato pa bodo le-te pripravile tečajev za področje svojih kmetijskih zadrug.

Po vseh zadrugah pa bodo imeli sektorške konferenčne in se pomenili o vsem delu v zimskih mesecih.

M. C.

Pretekl teden se je sestal okrajni odbor Zvezde zadružnic in na kratko pregeval pretrek in bodoče delo organizacije. Odbori zadružnic, ki so pri posameznih zadrugah, so dosegli dokaj lepe uspehe. V Velikih Laščah so imeli dva tečaja za konzerviranje zelenjav, ki ga je obiskovalo 30 zadružnic. V Kompoljah pa tovarišča, ki je obi-

skovala tečaj za vkuhanje, ni pripravila posebnega tečaja, temveč je poučevala gospodinje po hišah in jim takoj praktično pokazala konzerviranje in vkuhanje. V Fari so pripravili sadno razstavo, organizirali pa bodo tečaj za pletenje cekarjev. Te dni bodo pripravili tudi tečaj za predelavo in konzerviranje prašičev in sicer najprej tečaj za zadružnice vsega okraja, nato pa bodo le-te pripravile tečajev za področje svojih kmetijskih zadrug.

Po vseh zadrugah pa bodo imeli sektorške konferenčne in se pomenili o vsem delu v zimskih mesecih.

M. C.

Pretekl teden se je sestal okrajni odbor Zvezde zadružnic in na kratko pregeval pretrek in bodoče delo organizacije. Odbori zadružnic, ki so pri posameznih zadrugah, so dosegli dokaj lepe uspehe. V Velikih Laščah so imeli dva tečaja za konzerviranje zelenjav, ki ga je obiskovalo 30 zadružnic. V Kompoljah pa tovarišča, ki je obi-

skovala tečaj za vkuhanje, ni pripravila posebnega tečaja, temveč je poučevala gospodinje po hišah in jim takoj praktično pokazala konzerviranje in vkuhanje. V Fari so pripravili sadno razstavo, organizirali pa bodo tečaj za pletenje cekarjev. Te dni bodo pripravili tudi tečaj za predelavo in konzerviranje prašičev in sicer najprej tečaj za zadružnice vsega okraja, nato pa bodo le-te pripravile tečajev za področje svojih kmetijskih zadrug.

Po vseh zadrugah pa bodo imeli sektorške konferenčne in se pomenili o vsem delu v zimskih mesecih.

M. C.

Pretekl teden se je sestal okrajni odbor Zvezde zadružnic in na kratko pregeval pretrek in bodoče delo organizacije. Odbori zadružnic, ki so pri posameznih zadrugah, so dosegli dokaj lepe uspehe. V Velikih Laščah so imeli dva tečaja za konzerviranje zelenjav, ki ga je obiskovalo 30 zadružnic. V Kompoljah pa tovarišča, ki je obi-

skovala tečaj za vkuhanje, ni pripravila posebnega tečaja, temveč je poučevala gospodinje po hišah in jim takoj praktično pokazala konzerviranje in vkuhanje. V Fari so pripravili sadno razstavo, organizirali pa bodo tečaj za pletenje cekarjev. Te dni bodo pripravili tudi tečaj za predelavo in konzerviranje prašičev in sicer najprej tečaj za zadružnice vsega okraja, nato pa bodo le-te pripravile tečajev za področje svojih kmetijskih zadrug.

Po vseh zadrugah pa bodo imeli sektorške konferenčne in se pomenili o vsem delu v zimskih mesecih.

M. C.

Pretekl teden se je sestal okrajni odbor Zvezde zadružnic in na kratko pregeval pretrek in bodoče delo organizacije. Odbori zadružnic, ki so pri posameznih zadrugah, so dosegli dokaj lepe uspehe. V Velikih Laščah so imeli dva tečaja za konzerviranje zelenjav, ki ga je obiskovalo 30 zadružnic. V Kompoljah pa tovarišča, ki je obi-

skovala tečaj za vkuhanje, ni pripravila posebnega tečaja, temveč je poučevala gospodinje po hišah in jim takoj praktično pokazala konzerviranje in vkuhanje. V Fari so pripravili sadno razstavo, organizirali pa bodo tečaj za pletenje cekarjev. Te dni bodo pripravili tudi tečaj za predelavo in konzerviranje prašičev in sicer najprej tečaj za zadružnice vsega okraja, nato pa bodo le-te pripravile tečajev za področje svojih kmetijskih zadrug.

Po vseh zadrugah pa bodo imeli sektorške konferenčne in se pomenili o vsem delu v zimskih mesecih.

M. C.

Pretekl teden se je sestal okrajni odbor Zvezde zadružnic in na kratko pregeval pretrek in bodoče delo organizacije. Odbori zadružnic, ki so pri posameznih zadrugah, so dosegli dokaj lepe uspehe. V Velikih Laščah so imeli dva tečaja za konzerviranje zelenjav, ki ga je obiskovalo 30 zadružnic. V Kompoljah pa tovarišča, ki je obi-

skovala tečaj za vkuhanje, ni pripravila posebnega tečaja, temveč je poučevala gospodinje po hišah in jim takoj praktično pokazala konzerviranje in vkuhanje. V Fari so pripravili sadno razstavo, organizirali pa bodo tečaj za pletenje cekarjev. Te dni bodo pripravili tudi tečaj za predelavo in konzerviranje prašičev in sicer najprej tečaj za zadružnice vsega okraja, nato pa bodo le-te pripravile tečajev za področje svojih kmetijskih zadrug.

Po vseh zadrugah pa bodo imeli sektorške konferenčne in se pomenili o vsem delu v zimskih mesecih.

M. C.

Pretekl teden se je sestal okrajni odbor Zvezde zadružnic in na kratko pregeval pretrek in bodoče delo organizacije. Odbori zadružnic, ki so pri posameznih zadrugah, so dosegli dokaj lepe uspehe. V Velikih Laščah so imeli dva tečaja za konzerviranje zelenjav, ki ga je obiskovalo 30 zadružnic. V Kompoljah pa tovarišča, ki je obi-

skovala tečaj za vkuhanje, ni pripravila posebnega tečaja, temveč je poučevala gospodinje po hišah in jim takoj praktično pokazala konzerviranje in vkuhanje. V Fari so pripravili sadno razstavo, organizirali pa bodo tečaj za pletenje cekarjev. Te dni bodo pripravili tudi tečaj za predelavo in konzerviranje prašičev in sicer najprej tečaj za zadružnice vsega okraja, nato pa bodo le-te pripravile tečajev za področje svojih kmetijskih zadrug.

Po vseh zadrugah pa bodo imeli sektorške konferenčne in se pomenili o vsem delu v zimskih mesecih.

M. C.

Pretekl teden se je sestal okrajni odbor Zvezde zadružnic in na kratko pregeval pretrek in bodoče delo organizacije. Odbori zadružnic, ki so pri posameznih zadrugah, so dosegli dokaj lepe uspehe. V Velikih Laščah so imeli dva tečaja za konzerviranje zelenjav, ki ga je obiskovalo 30 zadružnic. V Kompoljah pa tovarišča, ki je obi-

skovala tečaj za vkuhanje, ni pripravila posebnega tečaja, temveč je poučevala gospodinje po hišah in jim takoj praktično pokazala konzerviranje in vkuhanje. V Fari so pripravili sadno razstavo, organizirali pa bodo tečaj za pletenje cekarjev. Te dni bodo pripravili tudi tečaj za predelavo in konzerviranje prašičev in sicer najprej tečaj za zadružnice vsega okraja, nato pa bodo le-te pripravile tečajev za področje svojih kmetijskih zadrug.

Po vseh zadrugah pa bodo imeli sektorške konferenčne in se pomenili o vsem delu v zimskih mesecih.

M. C.

Pretekl teden se je sestal okrajni odbor Zvezde zadružnic in na kratko pregeval pretrek in bodoče delo organizacije. Odbori zadružnic, ki so pri posameznih zadrugah, so dosegli dokaj lepe uspehe. V Velikih Laščah so imeli dva tečaja za konzerviranje zelenjav, ki ga je obiskovalo 30 zadružnic. V Kompoljah pa tovarišča, ki je obi-

skovala tečaj za vkuhanje, ni pripravila posebnega tečaja, temveč je poučevala gospodinje po hišah in jim takoj praktično pokazala konzerviranje in vkuhanje. V Fari so pripravili sadno razstavo, organizirali pa bodo tečaj za pletenje cekarjev. Te dni bodo pripravili tudi tečaj za predelavo in konzerviranje prašičev in sicer najprej tečaj za zadružnice vsega okraja, nato pa bodo le-te pripravile tečajev za področje svojih kmetijskih zadrug.

Po vseh zadrugah pa bodo imeli sektorške konferenčne in se pomenili o vsem delu v zimskih mesecih.

M. C.

Pretekl teden se je sestal okrajni odbor Zvezde zadružnic in na kratko pregeval pretrek in bodoče delo organizacije. Odbori zadružnic, ki so pri posameznih zadrugah, so dosegli dokaj lepe uspehe. V Velikih Laščah so imeli dva tečaja za konzerviranje zelenjav, ki ga je obiskovalo 30 zadružnic. V Kompoljah pa tovarišča, ki je obi-

skovala tečaj za vkuhanje, ni pripravila posebnega tečaja, temveč je poučevala gospodinje po hišah in jim takoj praktično pokazala konzerviranje in vkuhanje. V Fari so pripravili sadno razstavo, organizirali pa bodo tečaj za pletenje cekarjev. Te dni bodo pripravili tudi tečaj za predelavo in konzerviranje prašičev in sicer najprej tečaj za zadružnice vsega okraja, nato pa bodo le-te pripravile tečajev za področje svojih kmetijskih zadrug.

Po vseh zadrugah pa bodo imeli sektorške konferenčne in se pomenili o vsem delu v zimskih mesecih.

M. C.

Pretekl teden se je sestal okrajni odbor Zvezde zadružnic in na kratko pregeval pretrek in bodoče delo organizacije. Odbori zadružnic, ki so pri posameznih zadrugah, so dosegli dokaj lepe uspehe. V Velikih Laščah so imeli dva tečaja za konzerviranje zelenjav, ki ga je obiskovalo 30 zadružnic. V Kompoljah pa tovarišča, ki je obi-

skovala tečaj za vkuhanje, ni pripravila posebnega tečaja, temveč je poučevala gospodinje po hišah in jim takoj praktično pokazala konzerviranje in vkuhanje. V Fari so pripravili sadno razstavo, organizirali pa bodo tečaj za pletenje cekarjev. Te dni bodo pripravili tudi tečaj za predelavo in konzerviranje prašičev in sicer najprej tečaj za zadružnice vsega okraja, nato pa bodo le-te pripravile tečajev za področje svojih kmetijskih zadrug.

Po vseh zadrugah pa bodo imeli sektorške konferenčne in se pomenili o vsem delu v zimskih mesecih.

M. C.

Pretekl teden se je sestal okrajni odbor Zvezde zadružnic in na kratko pregeval pretrek in bodoče delo organizacije. Odbori zadružnic, ki so pri posameznih zadrugah, so dosegli dokaj lepe uspehe. V Velikih Laščah so imeli dva tečaja za konzerviranje zelenjav, ki ga je obiskovalo 30 zadružnic. V Kompoljah pa tovarišča, ki je obi-

skovala tečaj za vkuhanje, ni pripravila posebnega tečaja, temveč je poučevala gospodinje po hišah in jim takoj praktično pokazala konzerviranje in vkuhanje. V Fari so pripravili sadno razstavo, organizirali pa bodo tečaj za pletenje cekarjev. Te dni bodo pripravili tudi tečaj za predelavo in konzerviranje prašičev in sicer najprej tečaj za zadružnice vsega okraja, nato pa bodo le-te pripravile tečajev za področje svojih kmetijskih zadrug.

Po vseh zadrugah pa bodo imeli sektorške konferenčne in se pomenili o vsem delu v zimskih mesecih.

M. C.

Pretekl teden se je sestal okrajni odbor Zvezde zadružnic in na kratko pregeval pretrek in bodoče delo organizacije. Odbori zadružnic, ki so pri posameznih zadrugah, so dosegli dokaj lepe uspehe. V Velikih Laščah so imeli dva tečaja za konzerviranje zelenjav, ki ga je obiskovalo 30 zadružnic. V Kompoljah pa tovarišča, ki je obi-

skovala tečaj za vkuhanje, ni pripravila posebnega tečaja, temveč je poučevala gospodinje po hišah in jim takoj praktično pokazala konzerviranje in vkuhanje. V Fari so pripravili sadno razstavo, organizirali pa bodo tečaj za pletenje cekarjev. Te dni bodo pripravili tudi tečaj za predelavo in konzerviranje prašičev

TREBNJE

ČESTITA ZA 29. NOVEMBER — DAN REPUBLIKE — IN ŽELI VSEM DELOVNIM LJUDEM NOVIH USPEHOV PRI NADALJNJI GRADITVI SOCIALISTIČNE DOMOVINE!

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR
TRGOVSKO PODJETJE s poslovalnicami
KMETIJSKA ZADRUGA s poslovalnicami
CEVLJARSKO PODJETJE
Zidarsko podjetje REMONT
MIZARSKO PODJETJE

OBČINSKI ODBOR SZDL
IN OSTALE ORGANIZACIJE
KINO TREBNJE
KROJAŠKO PODJETJE
PEKARIJA
LEKARNA TREBNJE

Ob 29. novembra — DNEVU REPUBLIKE — čestitajo vsem svojim odjemalcem in vsem delovnim ljudem

TRGOVSKA PODJETJA V KOČEVJU

Trgovina PREHRANA
Trgovina TEKSTIL
Trgovina ŽELEZNINA
Trgovina PRESKRBA RUDARJEV
Trgovina SPECERIJA
Trgovina MANUFAKTURA
Trgovina OBUTEV

Trgovina OSKRBA
Trgovina POTROŠNIK
Trgovina HRANA
KNJIGARNA IN PAPIRNICA
Trgovina PRESKRBA
Trgovina GALANTERIJA
Trgovina STARA CERKEV

KNJIGOVODSKI CENTER KOČEVJE

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR ČRNOSELJ

ČESTITA K DNEVU REPUBLIKE VSEM DELOVNIM LJUDEM PO VSEJ DOMOVINI!

KOLEKTIV OPEKARNE PRELESJE

ČESTITA DELOVNEMU LJUDSTVU OB DNEVU REPUBLIKE!

Izdelujemo zidno opeko po najnižji ceni v novomeškem okraju.

TOVARNA PLETERIN IN ZAVES

Belokranjka
ČRNOSELJ — METLIKA

ČESTITA K PRAZNIKU DNEVA REPUBLIKE VSEM SVOJIM ODJEMALCEM, DOBAVITELJEM IN VSEM DELOVNIM LJUDEM!

Občinski ljudski odbor Kočevje

ČESTITA ZA 29. NOVEMBER VSEM DELOVNIM KOLEKTIVOM IN PREBIVALCEM OBČINE IN JIM ŽELI SE MNOGO USPEHOV PRI NADALJNJEM DELUI!

UPRAVNI ODBOR IN DELAVSKI SVET KMETIJSKEGA POSESTVA

„DOB“

čestitata vsem državljanom ob Dnevu republike in jim želite še nadaljnji uspehov pri delu.

Ob Dnevu republike čestitajo vsemu delovnemu ljudstvu Žužemberška podjetja:

ZIDARSKO PODJETJE „REMONT“

CEVLJARSKO PODJETJE „KRUPON“

KINO „Žužemberk“

Splošno trgovsko podjetje

Semič

čestita ob Dnevu republike vsem svojim odjemalcem in vsem delovnim ljudem!

Prodajamo vse vrste potrošnega blaga po konkurenčnih cenah.

S POSLOVALNICAMI:
SEMIC ČRMOŠNJICE POSTAJA

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR

Šentjernej

ČESTITA VSEM OBČANOM K DNEVU REPUBLIKE IN JIM ŽELI OBISO USPEHOV V NOVI OBČINI!

NAJ ŽIVJO POBUDNIKI NARODNOOSVODILNE BORBE, KI SO UTIRALI POT DANAŠNJIM ZMAGAM IN UGLEDU SOCIALISTIČNE JUGOSLAVIJE.

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR

Kostanjevica — Podboče

in organizacije: SOCIALISTIČNA ZVEZA DELOVNEGA LJUDSTVA, ZVEZA KOMUNISTOV, ZVEZA BORCEV in LJUDSKA MLADINA

čestitajo vsem občanom in vsemu delovnemu ljudstvu k Dnevu republike in jim želijo še nadaljnji uspehov pri graditvi naše socialistične domovine!

INDUSTRIJA CEVLJEV

„BOR“
DOLENJSKE TOPLICE

čestita vsem delovnim ljudem k Dnevu republike! Izdelujemo najboljšo moško, žensko, deško, dekliško in otroško obutev po konkurenčnih cenah!

Kolektiv
TRGOVSKEGA PODJETJA

„Potrošnik“

iz ČRNOSELJA

čestita za Dan republike svojim odjemalcem in želi vsem državljanom FLRJ novih zmag nadaljnji graditvi naše domovine!

Ob dnevu republike čestita kolektiv

KMETIJSKE ZADRUGE
ŠENTRUPERT

vsem odjemalcem in dobaviteljem!

OB NAJVEČJEM PRAZNIKU NAŠE SOCIALISTIČNE DOMOVINE ČESTITA VSEM DELOVNIM LJUDEM

SPLOŠNO TRGOVINSKO PODJETJE ČRNOSELJ

Ob Dnevu republike pošiljamo borbene pozdrave in iskrene čestitke!

OKRAJNI LJUDSKI ODBOR KOČEVJE

in

OKRAJNI ODBOR SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA KOČEVJE

UPRAVNI ODBOR

KMETIJSKE ZADRUGE VELIKA LOKA

čestita vsem svojim članom in ostalim delovnim ljudem k DNEVU REPUBLIKE!

VSE ZA DVIG KMETIJSTVA!

UPRAVNI ODBOR

KMETIJSKE ZADRUGE DVOR

čestita vsem državljanom ob Dnevu republike, posebno pa vsem nabiralcem gozdnih sadežev in ostalih pridelkov in se še nadaljuje priporoča!

K dnevu republike čestitamo vsem občanom

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR MIRNA

OBČINSKI ODBOR SZDL

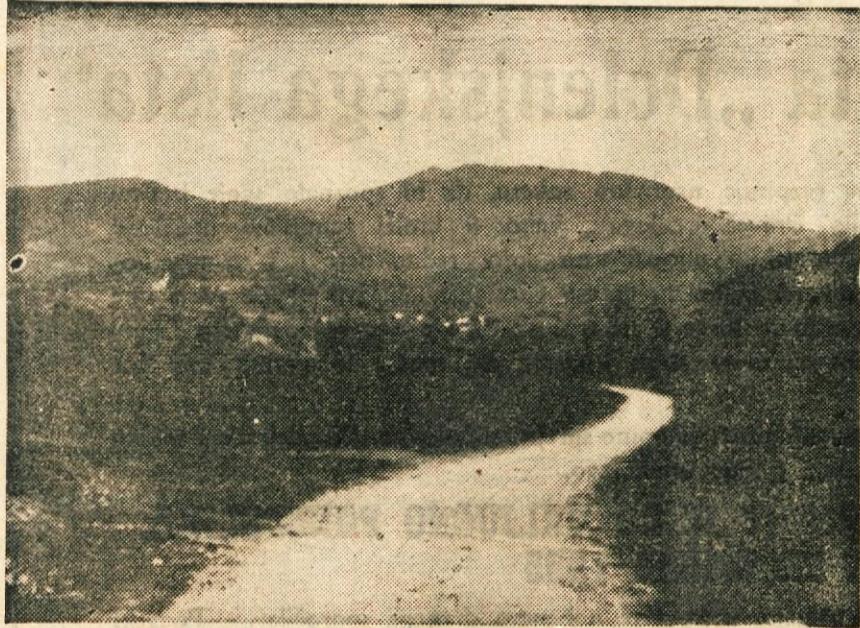
Upravni odbor Destilacija alkoholnih pijač »DANA«

Uprava podjetja »REMONT«

KMETIJSKA ZADRUGA MIRNA

MIRNE

NAJ ŽIVJO VSI BORCI IN AKTIVISTI NARODNOOSVODILNEGA GIBANJA! NAJ ŽIVJO POBUDNIKI NOB IN VSI GRADITELJI SOCIALISTIČNE JUGOSLAVIJE!

DOLENJSKA LESNA INDUSTRIJA NOVO MESTO

s svojimi obrati: žago in parketarno v Straži in z galanterijskim obratom v Novem mestu, nudi vsem svojim cenjenim odjemalcem vse vrste rezanega lesa, hrastov in bukov parket, lamel parket in zaboje. Odkupuje vse vrste hladovine, bukove in hrastove frize po dnevnih cenah. — Za vsa pojavnila se obrača na komercialni oddelok v Novem mestu, telefon 109.

Delavski svet podjetja čestita k 29. novembra vsem svojim odjemalcem, dobaviteljem in vsem delovnim kolektivom!

Čestitamo vsem delovnim kolektivom in našim strankam k Prazniku republike — 29. novembру!

*TOVORNI IN AVTOBUSNI PROMET
»GORJANCI« - Novo mesto*

DELOVNI
KOLEKTIV

MIZARSKE
DELAVNICE
SEMIČ

čestita vsem svojim odjemalcem in dobaviteljem ob Dnevnu republike!

Izdelujemo šolsko, kuhinjsko, sobno in stavbeno pohištvo solidno in po nizkih cenah.

Ob obletnici rojstva nove Jugoslavije čestita vsem delovnim kolektivom, poslovnim znancem in prijateljem

KOLEKTIV
PODGETJA

ELEKTRO
NOVO MESTO

Cetekomunikacije

Industrijsko podjetje za elektrovezze
LJUBLJANA-PRŽANJ

Obrat SEMIČ — Obrat ŠENTJERNEJ

PROIZVAJAMO RADIO ELEMENTE, UPORE, POTENCIOMETRE IN KONDENZATORJE.

Ob Dnevnu republiku čestitamo vsem državljanom z željo, da bi napredovala naša socialistična graditev do končne zmage!

NOVOLES

DELOVNI
KOLEKTIV
PODGETJA

Kremen

Novo mesto

čestita k Dnevnu republike — 29. novembra, vsem poslovnim prijateljem in vsemu delovnemu ljudstvu socialistične Jugoslavije.

CLANI
KMETIJSKE
ZADRUGE
V STRAŽI

čestitajo k Dnevnu republike vsem delovnim kolektivom in vsem zadrugom.

Vsem strankam in vsemu prebivalstvu Dolenjske čestitamo k Dnevnu republike!

Kolodvorska restavracija
NOVO MESTO

GOSTOM NUDIMO USLUGE PO NAJNIZJIH CENAH!

Vsem državljanom naše socialistične domovine, poslovnim prijateljem in strankam čestitamo k DNEVU REPUBLIKE!

,GOSAD“
LJUBLJANA

KMETIJSKA
ZADRUGA
ČRНОМЕЛЈ

čestita k 29. novembra zadružnikom po vsej domovini.

KOLEKTIV
Belokranjskega
gradbenega podjetja

Črnomelj

čestita ob Dnevnu republiku vsem delovnim ljudem naše domovine.

IZVRŠUJEMO VSA GRADBENA IN OBRTNIŠKA DELA VISOKIH IN NIZKIH GRADENJ.

Podjetje za vzdrževanje prog
NOVO MESTO

ČESTITA VSEM BORCEM IN DELOVNIM LJUDEM, GRADITELJEM SOCIALISTIČNE JUGOSLAVIJE K PRAZNIKU 29. NOVEMBRA!

**Kolektiv okrajne uprave za ceste
v Novem mestu**

se od srca veseli največjega praznika jugoslovenskih narodov ter iskreno čestita vsem cestarjem, poslovnim prijateljem in vsemu delovnemu ljudstvu k DNEVU REPUBLIKE!

NAJ ŽIVI 29. NOVEMBER — PRAZNIK NARODOV FLRJ!

Vsem odjemalcem, poslovnim prijateljem in vsem delovnim ljudem čestita k največjemu prazniku socialistične Jugoslavije kolektiv podjetja

» PODGORJE «

MIZARSKA DELAVNICA

ŠENTJERNEJ

Ob Dnevnu republiku pozdravljamo vse graditelje socialistične domovine in želimo vsem delovnim ljudem in kolektivom novih uspehov!

UPRAVA ZA CESTE LRS
TEHNIČNA SEKCIJA

Novo mesto

Okrajna združna zveza Novo mesto

s svojimi 43 zadrgami, tremi trgovskimi podjetji, z Agroservisom, Motomontažo, Mlekarino in s Kmetijskim posestvom Trška gora čestita ob Dnevnu republike vsem dolenjskim zadružnikom, svojim poslovnim prijateljem in vsem delovnim ljudem naše domovine.

NAJ ŽIVI SOCIALISTIČNA JUGOSLAVIJA
POD TITOVIM VODSTVOM!

DELAVSKI SVET
IN UPRAVNI ODBOR

Splošnega gradbenega
podjetja

PIONIR
NOVO MESTO

čestitata ob 29. novembra, Dnevnu republike, vsemu delovnemu ljudstvu, vsem sorodnim podjetjem in članom kolektiva z željo, da dosežejo še večje delovne uspehe pri nadaljnji graditvi socialistične domovine!

TRGOVSKO PODGETJE
»TOPLICE«

Dolenjske Toplice

s svojimi trgovinami:
»PRI VRELČU«, »VRBA« in »JELENDOL«
čestite vsem cenjenim odjemalcem in vsem državljanom FLR Jugoslavije k DNEVU REPUBLIKE in se priporoča.

OBČINSKI KOMITE
ZKS

in

OBČINSKI ODBOR
SZDL
ČRНОМЕЛЈ

CESTITATA
K DNEVU REPUBLIKE
VSEM DELOVNIM
LJUDEM

GOSTINSKO
PODGETJE

ČRНОМЕЛЈ

čestita k Dnevnu republike vsem delovnim ljudem naše domovine in se na dalje priporoča.

Vsem svojim članom, odjemalcem in dobaviteljem čestita k DNEVU REPUBLIKE upravni odbor

Kmetijske zadruge
VELIKI GĀBER

KUPUJEMO VSE VRSTE POLJSKIH PRIDELKOV,
GOZDNE SADEŽE, ZDRAVILNA ZELIŠČA IN VSE VRSTE LESA.

UPRAVNI ODBOR IN DELOVNI KOLEKTIV
Kmetijske zadruge v DOBRNIČU

CESTITATA VSEM SVOJIM ČLANOM IN POSLOVNIM PRIJATELJEM OB DNEVU REPUBLIKE!

OB ROJSTNEM DNEVU NASE SOCIALISTIČNE REPUBLIKE ČESTITAJO
VSEM DELOVNIM LJUDEM, KOLEKTIVOM IN ORGANIZACIJAM DOLENJSKE

OKRAJNI LJUDSKI ODBOR NOVO MESTO
OKRAJNI KOMITE ZKS
OKRAJNI ODBOR SZDL
OKRAJNI KOMITE LMS

ODREZI!

—ANKETA—

Uredništvo »DOLENJSKEGA LISTA« prosi vse svoje
bralce, naj odgovorijo na naslednja vprašanja:

1.

Vprašanje: KAJ STE PO POKLICU?

(Podčrtajte vaš poklic)

Delavec — kmet — pisarniški uslužbenec — uslužbenec (v trgovini, prometu, gostinstvu in drugod) — uslužbenec z visokošolsko izobrazbo (akademski poklici) — pripadnik JLA in LM — dijak ali student — obrtnik — upokojenec — gospodinja — svobodni poklici — ali ostali poklici, ki tu niso navedeni.

2.

Vprašanje: SPOL

MOŠKI

(Neustrezno prečrtnjajte)

ZENSKI

3.

Vprašanje: KOLIKO STE STARII?

POD 18 LET

(Neustrezno prečrtnjajte)

NAD 18 LET

4.

Vprašanje: KOLIKO OSEB PREBERE VAŠ IZVOD
DOLENJSKEGA LISTA?

Razen mene

SE 1

SE 2

SE 3

SE 4

(Neustrezno prečrtnjajte)

5.

Vprašanje: ALI REDNO PREBIRATE DOLENJSKI LIST
ALI SAMO VČASIH?

REDNO

(Neustrezno prečrtnjajte)

VČASIH

6.

Vprašanje: KAJ VAM JE BILO V NAŠEM LISTU
NAJBOLJ VŠEC?

(Lahko napišete samo eno stvar ali pa tudi več; n. pr.: članek, podlistki, partizanski spomini, fotografije, šale in pod.)

a)

b)

c)

7.

Vprašanje: KAJ VAM JE BILO NAJMANJ VŠEC
IN ZAKAJ?

(Velja ista pripomba kot pri šestem vprašanju)

a)

b)

c)

8.

Vprašanje: KAJ BI ŽELELI, DA BI NAŠ LIST OBJAVIL,
OZIROMA ČESA SI ŽELITE VEČ?

9.

Vprašanje: OSTALE PRIPOMBE, NASVETI, KRITIKA IN
PREDLOGI ZA DOLENJSKI LIST: